

Director: MIHAIL STELESCU

Redacția și Administrația: Calea Victoriei, 142
București II
Adresa pentru corespondență: Str. Emil Costinescu 17
Abonamentul anual 100 lei
Studentii și muncitorii 75 lei
Instituții și Autorități 1000 lei
În străinătate 500 lei

TELEFOANE
TELEFOANE: 4-28-86, 3-25-27
Manuscrisuri și neoubliate se distrug
Redactor-șef: ALEXANDRU TALEX

Apare JOIA

6 pagini 2 lei

CRUCIADA

ORDINĂMÎNII SEMIULUI

SAPTAMANAL DE LUPTA POLITICA ȘI SPIRITUALA

Un an de luptă... SANCTIUNILE

de MIHAIL STELESCU

Atunci când am apărut cu un tiraj modest de 2500 de exemplare am găsit în jurul leagănului apariției noastre, urși toare care strădeau și urșitoare care ne blestemau cu ură. Dar nici surâsul lor nu era binevoitor. Era surâsul indolelii, surâsul milei pentru cei ce se încumetă la o luptă grea ce pare restu puterilor lor. Cei ce ne urau erau în schimb sălbatice de săncri. De multe ori m'am întrebat dacă o fi omul atât de brut încât poate urî mai mult decât orice animal de pe lume!

Si am continuat în tăceri drumul spinos al unei apariții regulate. Căți eram? Un mănunchi de tineri nebuni care nu ne puteam numara mai mult decât degetele dela cea donă mână cu care muceam. Dar sărbătoarea nasterii Domnului ne-a adus odată cu Moșajumul un fior de bucurie. În marea masă anonimă care ne citea din curiozitate, cu surâsul indolelii pe buze și din urmă, am găsit un entuziast. Un titan al entuziasmului. Pansit Istrati. Nume sfânt de frate, nume drag de tovarăși în grelele clipe ale începutului. Când ne-a întrebat căți sântem, n'am îndrăznit să angrenăm în nebunia luptei noastre și pe ceilalți tovarăși și am răspuns ca și Talex: sântem doi! Toțuș titanicul entuziasmului n'a pregătit să ne întindă mâna spunându-ne: sântem trei.

În clipa aceea însă ne-am dat seama că sântem mulți, mulți ca fruza pomilor, sântem înfraga jalangă de veji ai sărăciei, trubadurii ai foamei de ideal, adunați în jurul aceluși iubitor de oameni Pansit Istrati.

Si lupta noastră a pornit mai vijltoasă, mai conștientă.

Cruciada își deapănă gândurile către binele dorit, în ritmul unei ascensiuni entuziaste. Cruciada se dezlăua pe fiecare zi ca o forță de sine stătătoare, cu un sistem nou de gândire cu o frazeologie nouă de luptă. Refuzând să se încadreze vechilor principii perimate, ea desfășura plamura unei chemări noi în cele patru colțuri ale lumii românești. Credinșoasă pământului plămădit cu atâtea jertfe de inamici ea își aplecă fruntea către cei unii și căzâți. Ea înfrățea dragostea de neam cu acela de om. Ea săvâni la duricele muncitorilor și privi cu încredere în viitorul de aur al României.

Cruciada opuse violenței crăului, fulgerarea gândului, fana tismului orb, entuziasmul senin, bestialității asanine, dragostea pentru frumos, reclamele zgomotoase, mucea tăcută dar tenace.

Cruciada a fost în decursul acestui an, necrutătoare, dar nici odată n'a urât și niciodată nu va urî. Ura degradează întinerea și fletul și Cruciadați au voie întodeauna să și-l păstreze senin.

Acți care urăse și vor moartea adversarului lor să nu uite că în afara justiției omenești de atâtea ori nedreptă, există și o justiție immanentă, care până la urmă își spune cuvântul.

Și pe zi ce trece seoseau la redacție scrisori de încurajare și mărturisiri de credință care nu fuseseră niciodată cerșite. Ni s'a cerut să trecem la acțiune. Și ne-am dat seama că a scrii fără a făptui, a gândi fără a realiza e o lașitate. Acei care se încălzesc la stovole de foc ale unui articol, nu vor putea crede în cel ce poartă pana pe hărție, decât atunci când va mână și realizări pe teren. N'am pregătit. Am pornit la luptă la acțiune. Am armonizat spiritualitatea cu fapta, credința cu avântul, cuvântul cu gestul și am fost răsplătiți. În clipa când marea noastră prieten Pansit Istrati ne-a părăsit fără veste, purtam pe umeri o grea răspundere și conduceam o

falangă de câteva mii de cruciadași.

Der după moartea lui, lupta a devenit mai grea.

Mulți au crezut că de data aceasta vom pieri. Si citiva au fost — s'o spunem răspicat — etată de canalii încât s'au bucurat de moartea celui mai bun din tre oameni, numai pentru a ne vedea și pe noi succombând.

Dar aceștia erau veșnicii nepătrunzători de oameni. Dorul sufletelor noastre nu-l cunoșteam, nu-l puteam percepe.

Pentru noi nu murise un om, se născuse un simbol. Iar lupta noastră nu e în funcție de viața cuiva dintre noi, ea e deasupra trecătorului. Putem cădea încă mulți, Cruciada va trăi și va învinge. Nu ne credem, dar nu ne temem de cei tari și de nimeni în afară de Dumnezeu și în această constă lăria noastră. Nici numărul, nici tehnica nu aduc victoria, ci sudura sufletese și orizonturile largi, îndepărtate. Fluidul gândului și avântul unei năzuinți sufletese poate dărâma cetăți neatacabile de forță materială și poate crea lumii noi imposibile mândri omenești celei mai iscusite.

Napoleon omul de geniu al tacticei militare și cel mai mare omorător de oameni a spus el însuși ca o profesie dureroasă pentru el „ce începe cu sânge, slărește rău”. Si tot el spunea că „spiritul e mai tare decât spada”.

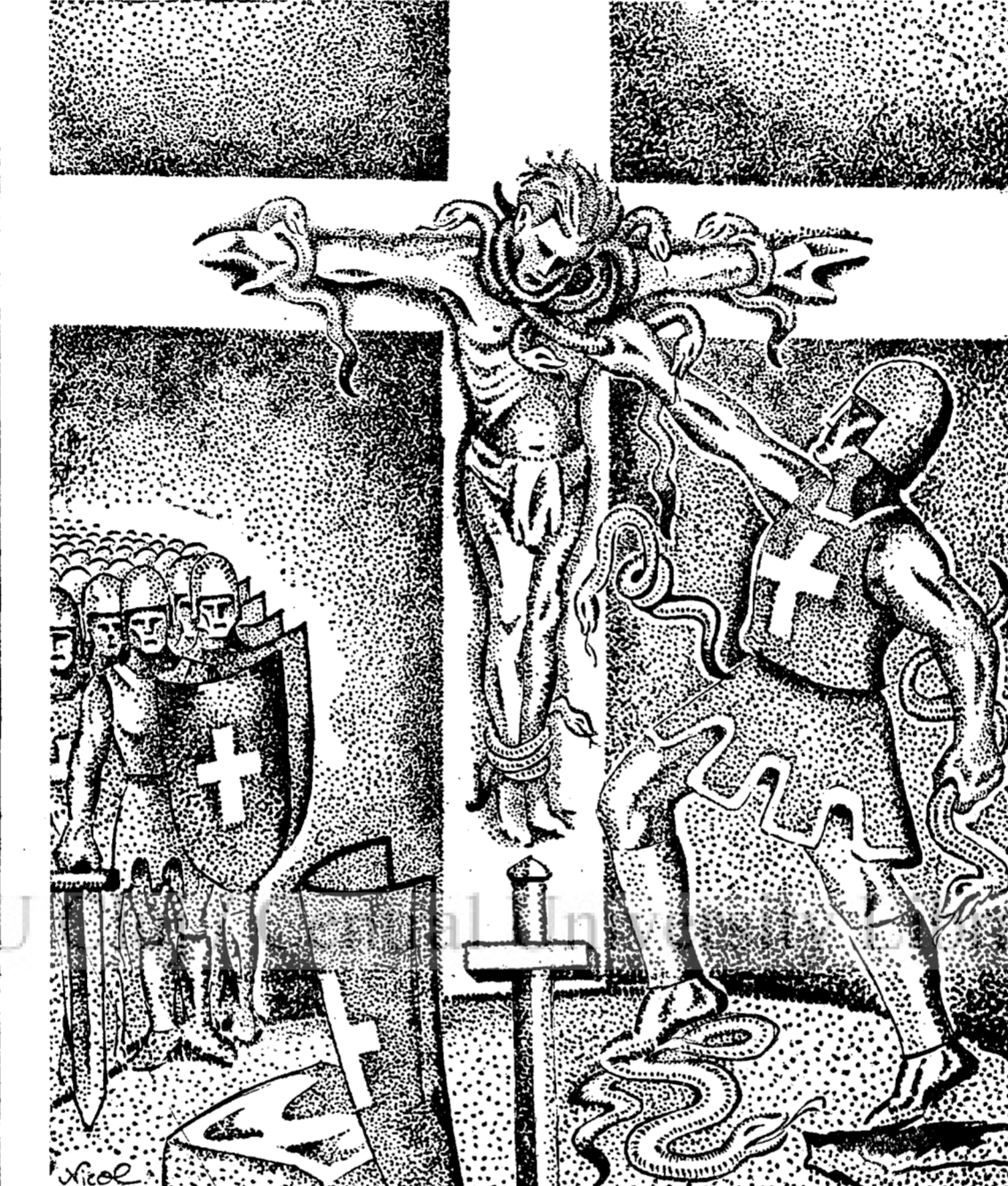
Spiritul nu poate fi invins, nu poate fi zdrobit, el trăește peste mormintele celor ce l-au creat. Deaceia spunem deunăzi Cruciadaților: „Vom învinge, chiar invins”.

Oare căți din cei ce urmăresc slova Cruciadei cunosc sacrificiile de fiecare zi ale celor ce muncesc pentru apariția și regulată și îngrijită? Știu și oare cititorii Cruciadei că la noi nimeni nu e plătit? Știu cineva că mucea de paginatore, de corector, o face înăși seful-redactor?

Ce nume pompos nu? Dar ce muncă istoitoare. Prinso al unei tineriți năvalnice pe altarul unui ideal, în aburș grei de plumb și sterotipiei și linotipurilor.

Știu și oare crificii acerbii ai Cruciadei că articolele redactorilor care sânt vișate poate în hărtoiri simptoase, cu oameni de serviciu la use, sânt scrise în miez de noapte după mucea istoitoare a unui birou, a unor ore de curs sau a unei zile de muncă în uzină?

Cruciadați nu sânt oameni fără cățătăi. Fiecare își cățătă bucașca lui de pâine undeva „dintr'o meditație, dintr'o slujbă, dintr'o muncă în tipografie, în zlu-

cografice sau chiar în fabrică, sau cum e cazul prietenului nostru Voicu Cojocaru din căratul mării cu o căruță.

Articolele lui sânt scrise cu cotul pe cătușă în așteptarea unor clienți, sau într'o cameră mizeră cu 7 copii slătoria.

Căți din cei ce ne impresonă cu murdarele lor calomnii că existăm subvenții dela interne sau altele știu că sânt zile când ne săturăm cu o bucată de pâine, cu un strugure și o bucată de brânză. Sânt lucruri mici poate dar nu ne este rusine să palmuim cu ele pe nemernicii clevețitori de neadevăruri.

Gazeta noastră a trăit și trăiește din sacrificiile făcute de cei doi trei prieteni și conducători ai Cruciadei care rup adăsoari dela gură s'au se imprumută pentru a plăti regulat cele 8000 de exemplare tiraj pe care-l avem constant dela vară încoace.

Unji au cutezat a spune și colportează la ureche cu a dovezi scrise că sântem subvenționați.

Si somez azi la un an de luptă și de jertfe nebănuite să producă dovada și fără a Părea teatral sau lipsit de seriozitate le promit în fața întregii opinii publice că îmi s'bor creierii.

O spun aceasta, deoarece nu admit ca pe sacrificiile de sânge făcute în tot șirul acestui an, să poată crește ciuperca inveni-nată a calomniilor murgare cu scopul de a semăna indoială în sufletele Cruciadaților și prietenilor nostri.

Am fost amenințați cu moartea atacați chiar, loviți și insultați și sântem mereu urmăriți de unii cu o nră de fărâș sălbatcă. Dece? Pentru că sântem tari? simt ei oare Luciferii întunericeului că vor fi doborâți într'o zi de lumina orbitoare a credinței noastre? Ne mândrim că sântem finta unor atacuri ce duc până la asasinat. Aceasta dovedește țărna noastră și slăbiciunea lor. N'ajă observat întodeauna că cel tare e calm în timp ce neputinciosul voceferază? La atacurile lașe și brutale nu ră-

punc n'ocidată, de căt la limita unei legitime apărări. Si mai spun o vorbă românească, care se potrivește de minune acelor ce ne atacă, fiindu-le teamă de noi: „De ce te-e frică nu scapi”.

Dar suferințele noastre, care pentru noi sânt bucurii morale ne-au dus și între zidurile închisorilor. Ne mândrim că am fost surghiniți pentru cruce.

Cele două zeci de zile de închisoare pe care le-am făcut nu sânt ale mele, sânt ale Cruciadaților și simbolizează sacrificiul izbăvitor făcut în numele idealului nostru: Cruciada României.

Si în clipa când purtat între bănoate pentru un crez sfânt României și conștințatei am apărut la judecată, s'au găsit oameni — nu știu dacă merită acest nume — care să lovească pe cei doi prieteni și mei Sergiu Lecca și Caragea, dovedind o ură mai sălbatcă de căt a oricăruj animal.

(Continuare în pag. II-a)

Pe ziua de 18, s'a început aplicarea sancțiunilor — nici nu se putea altfel. E un act de servilism și de pleacăciune față de Liga Națiunilor.

Prin acest gest, nimic însă, nu se va modifica. Din momentul ce au fost anunțate, Italia și-a luat măsurile pe care le-a crezut de ouviată, pentru a-și asigura mersul ei mai departe.

Că rupțura între ea și acei cari s'au hotărât s'o înjosească în favoarea unui stat încă primar și neînchegat, va mai crește, nu importă.

De o parte stăpânește interesul și egoismul Englez, în jurul căruia gravitează, prin intermediul Genevei, tot ce este supus masoneriei, comunismului și lipsei de caracter, de partea cealaltă se înalță trufaș (indiferent de consecințe) idealul de independență națională, respectul la drepturi câștigate și consfintite, ajutate de acele țări cari își cunosc interesul atât momentan cât și pe acel viitor.

De acum înainte, observatorul nepărtinitor și drept va vedea cine este mai crud lovit, și cine va trebui să capituleze înainte.

Ori ce deficit în balanțele de export ori căt ar fi ele de mărunte, nu mai pot fi suportate de bugete și astăzi deficitare.

Dacă mari puteri ca Franța, Anglia etc, își pot acoperi prin dări noi sau măsuri vamale o parte din acele pierderi lucrul stă cu totul altfel pentru țări cari trăesc în dependență lor.

Atât Mica Înțelegere cât și Bulgaria și mai ales cea din țai, vor eși sleite din efortul și sacrificiul la care au fost constrânse.

Nu cu declarații patetice și de solidarizare cu Liga Națiunilor vor putea compensa rostogolirea lor financiară.

Din situația creată prin hotărârea Genevei numai destindere și pace nu se poate între-zări.

Exasperarea comerciantului, a producătorului și a consumatorului va influența în rău toate raporturile existente între state; și ele sunt și așa destul de artificial întreținute.

Căștigul real, imediat și de netăgăduit, îl vor avea acele țări cari n'au iscalit și în contra cărora acest preaviz dat de Geneva avea misiunea să fie îndreptat.

În cazul lor stă Germania. Din complexul de circumstanțe, care de 2 ani încocoare par a fi create pentru ea, Germania stie să tragă maximul de foloase.

Primăvara anului 1936 va vedea răsăririi o nouă configura-

rație a mozaicului de forte. Pacea și echilibrul Europei nu se va putea garanta de căt printr'o radicală schimbare la față în concepția politice externe a Franței.

Începuturi în această direcție, sau mai bine spus aloane par a se și pune.

Dacă însă atacul stângei va învinge contra cumințeniei și realității pe care o propovăduște guvernul Laval (cu toată opoziția din sânul lui), atunci vor vedea deslătunându-se din nou tot jocul patimelor și a urilor neînfrante.

Iar acele State, cari neascultând de adevăratul lor interes, nu fac alt-ceva de căt să urmeze orbește politica Franței, vor fi primele asupra cărora vor plui zile grele de restriște.

Grefat pe conflictul European, creat prin neobhizuita impulsivitate a Angliei, am asistat la acele mișcări de nemulțumire din Egipt.

Este expresiunea generală a unei stări de lucruri în mai toate domeniile ei.

Iar dacă Anglia caută să salveze Liga Națiunilor este tocmai pentru faptul că acele domoioane n'ar așeula un ordin venit de la Londra, dar ele având reprezentanți la Geneva, și-ar da impresia că lucrează din liber arbitru, iar ne-

cum sub presiunea guvernului englez.

De lucrul acesta era bine informat, și poporul care la alegerile, cari au avut loc au dat o majoritate serioasă politice preonizate de Geneva unde, cum am mai spus-o, Anglia este încă stăpână. Cât timp va dura a această predominare este totuși o întrebare actuală, căci ofensiva Rusească în acest for ea proporții mereu crescânde și timpul nu este îndepărtat când lupta se va da deschis, între principiile Angliei, care în nici un caz nu vor putea merge alături cu Rusia, și acele țări înfudate sau cari cred că sprijinul U. R. S. S. nu le mai poate ține în picioare.

Consecințele acestei lupte trebuie analizate de pe acum, iar țările mici trebuie să chibzuiească cu tot sângele rece, care le este drumul viitor.

Ori ce gresală, nu va influența numai cariera diplomaților, dar însăși existența statelor în joc.

C CARAGEA

Lew Tolstoi

de PAUL BARBULESCU

ea nu se lasă prea mult as-teptată. Si, în orice caz, ea nu va lipsi niciodată.

Ca să luptăm împotriva timpului și a uitării, trebuie să ne trudim a ieși din omeneși și a ne apropia de divinitate. Nu-mai divinitatea a învins timpul devenind eternă și atotputernică. Tot ce e de esență divină dăinuiește. Noi oamenii, nu ne putem apropia de divinitate decât prin gândurile și realizările noastre. Dar realizările nu pot fi decât de ordin etic sau spiritual.

Marile personalități aparțin universalității. Ele nu se pot încadra în nici o doctrină. Fiecare om care a trecut la nemurire, nu a trecut datorită doctrinei pe care a servit-o ci pentru binele pe care l-a adus

colectivității. Nemurirea și-o merită aceia cari s'au sacrificat pe altarul binelei general. Noi cei rămași în urma marilor disparăuți nu avem dreptul să-i catalogăm. Chiar dacă ei au fost înregimentați în vreun partid pe oamenii mari nu trebuie să-i judecăm după taberile în cari au militat, ci după ideile pe care le-au agitat. Ei nu au luptat pentru unii minorități. Si-au sacrificat o viață întreagă prin strădăni și renunțări, pentru mal binele general. Fiindcă acești oameni excepționali, nu de dragul unei doctrine au militat printre cei cari serveau numai doctrina, ci pentru umanitate. Deaceia, ei rămân mari prin ceace au înfăptuit. Există în eternitate prin ei fușiși. Nu ei sânt nemurii de doctrină, ci doctrina trece în amintirea noastră prin ei. Pentru aceste motive, nu avem dreptul să-i încadrăm în vre-o ideologie, pentru a ne înălța pe noi. Cel mult ne putem mândri cu ceace ne apro-

pie pe noi de ei. Fiindcă ei nu s'au gândit la noi atunci când au înfăptuit, ei noi ne-am orientat după ei când am început să muncim pentru realizarea unui ideal.

Tot așa și cu Tolstoi. El a muncit pentru întreaga umanitate. Nu s'a gândit nici la clasă, nici la rasă. Pentru el, care înțelegea tot sucul înțelepciunii biblice, și după ale cărei percepțe se conducea, toți oamenii erau egali, fiecare având același drept la viață.

Tolstoi nu a categorisit lumea în grupulețe. Idealul lui a fost fericirea omului și numai pentru aceasta a luptat. Aceasta fericire el nu a văzut-o realizată decât prin iubire. Da, Tolstoi a propovăduit iubirea între oameni. Iubirea sinceră și necondiționată pentru aproape. Deaceia el nu a fost comunist nici cel puțin vag, cum spune d. Lovinescu într'un loc. Cu atât mai puțin Tolstoi, nu poate fi înregimentat printre cei cari militează la stânga. Cum ai putea să se im-

pace ideologia acestei stângi cu vederile pacifice ale lui Tolstoi? Cum ar fi putut admite Tolstoi bălțile de sânge pe cari le-au făcut comuniștii până a pune mâna pe putere?

„Iubiți-vă între voi”, ar fi răspuns total și dintru început această doctrină care îndeamnă la revoltă, are un edificiu ridicat pe bălți de sânge omeneși și seamănă ura între oameni.

Comuniștii cari s'au grăbit să și-l revendice al lor, nu au cunoscut următoarele rânduri ale lui Tolstoi, sau poate le-au ignorat din rea credință. Nu știau acești domni revoluționari că Tolstoi nu a fost un pre-revoluționar comunist. Si nu putea să fie altfel, pe dată ce el scria:

„...rămâneți curași (se adresează Tolstoi tuturor oamenilor) și feriviți-vă de murdăria la care vă cheamă revoluționarii și de actele de violență pe cari le săvârșesc. Nu uitați că mântuirea noastră, a tuturor, nu este într'o societate perfec-

ționată prin violență, ci în iubindătirea morală a fecundă. Numai pe calea aceasta putem căpăta fericirea individuală și binele obșteș și o întocmire socială cât mai bună cu putință”.

Cearta lui cu biserica nu a însemnat necredința lui. Nici contra. El a rămas același credinșos. Nu credința în nemulțumea, ci forma acestei credințe. Ipocrizia, răutatea, speula și influența de care abuzau slujitorii Domnului îl nemulțumeau pe Tolstoi. Altfel nu și-ar mai avea rostul rândurile pe cari le-a scris el, și așa:

„...O singură soluție se impune: să iubim totul; să iubim isvorul iubirii, să iubim iubirea SA IUBIM PE DUMNEZEU. Să iubim nu pentru dragostea celuiia pe care-l iubim, nu pentru noi, ci pentru iubirea iubirii însăși. Îndată ce vom înțelege aceasta, tot răul

(Continuare în pag. IV-a)

FOOT-BALL

De vorbă cu ANGHEL CREȚEANU

In general, o convorbire cu un sportiv e extrem de interesantă, plăcerea fiind cu atât mai mare, cu cât posibilitățile intelectuale ale interlocutorului sunt mai însemnate, față de contribuția sa sportivă.

Anghel Crețeanu, are 25 ani împliniți, aceasta nu-l împiedică însă să fie încă copil, un copil idealist și visător vesnic nostalgic.

Ai crede că e mai mult poet, decât foot-ball-ist; dar ce vrei, sunt și excepții.

Unde v'ăi nașcut?

In Galați.

Când?

La 4 Aprilie 1910.

Aveți vr'o amintire din locurile copilăriei?

Când mă uit înapoi și văd orașul meu natal, resimt întotdeauna impresia puternică pe care mi-o lasă Dunărea, care a fost și este pentru mine un prieten de visuri interminabile, de dorințe neajuse; e o cale deschisă imaginației, pentru că, pe valurile ei fine, curg atâtea năzuințe ale copilului de demult.

Dunărea albastră... A trebuit să se nască un Iohan Strauss ca să o descrie; dar nu, oricare dintre noi a trăit lângă ea, desmierdându-se în undușoarele valuri străzimeze copilăriei, ar fi putut descrie la fel.

Să-ți vorbesc de amintiri din copilărie... din "tinerete"? Nu pot. Pentru mine, fiecare amintire e legată de aia și toate, alcătuiesc un tot, ce se numește Crețeanu. N'as putea să le despart acum, fără a mi simți că dau că rup ceva din mine; pentru ceilalți, nu pot avea valoare ce le-o atribuie eu... atunci de ce să

le mai scormouim.

Ce vă îndeamnă să jucați foot-ball?

Intâmplarea, îmi plăceau sporturile în general, însă, nu mă ocupam de foot-ball pentru că găseam — și azi sunt de aceeași părere — că acest joc nu se poate numi sport.

Acum nu-mi displăce, dar nu mă pazează deloc. Am jucat și joc mai mult pentru a satisface dorințele fratelui meu Gică. De la început am jucat goal-keeper?

Nu, la început am jucat interstanga, am și acum impresia că așa fi putut ajunge cineva ca înaintaș pe când așa... în sfârșit și aici a intervenit întâmplarea.

Intr'un match — ca să-l numesc așa — fratele meu, care juca ca goal-keeper a fost rănit și eu l'am luat locul. Am făcut cu acest prilej un plonjeon, care ne-a convins pe toți, că sunt născut să joc în acest post și... de atunci loc în poartă.

Si... e mult de atunci?

Mult din nenorocire foarte mult vr'o 14 ani.

La ce cluburi ați jucat până acum?

Până în 1932, când am venit la Juventus, am jucat numai la D. V. A... acestui club, îi datorresc primele mele amintiri sportive, și într-o minte de copil, aceste amintiri au proporții extraordinare.

Aici am avut pentru prima dată sentimentul răspunderii, pe care apoi Juventusul și mai târziu echipa națională, m'au făcut să-l resimt din ce în ce mai adânc.

Care va fost ce-a mai bună partidă din cariera?

„E greu de răspuns... poate...

„România-Bulgaria 0-4, Sofia... să fie unul din cele mai bune?... matchuri ale mele.

Ceva despre goal-keeperi văzuți.

O impresie formidabilă mi-a făcut Platzler, care avea un reflex extraordinar.

Dar dintre ai noștri?

Prefer să nu răspund.

Mai practicați alte sporturi?

Toate îmi plac serviciul meu însă nu-mi permite să le practic... totuși, natația, și tenisul nu le abandonez.

In afară de sport cu ce vă ocupați?

Sunt contabil la Unio Chimicilor.

Urmați vr'o facultate?

Sunt licențiat al Academiei Comerciale.

Care este idealul?

„Trăiesc de azi pe mâine... las timpulul grăbi de a lucra pentru mine... de ceabia m'as chinat înaintea... mi-ăs făuri visuri și... așa lupta pentru himere... tot timpul va îndeplini ce e scris...

De ce dar să mai lupt degeaba?

Curios, lată un om, care nu trăiește pentru un ideal.

Un an de luptă... Păuneștii în lumina Justiției

(Continuare din Pagina 12)

Orișo adevărată ar exista între oameni, în clipa când lupta se dă pentru un lucru sfânt, adversarul se respectă. Pe cine voiau ei să lovească? Un om înlăunțit? Doi oameni contra o sută? N'au reușit decât să dovedească o decădere morală groznică și o perspectivă, de ce ar însuma o țară condusă de ei.

Sântem gata să fim asasinat, dar nu noi vom pieri, ci ei! În mea va ști cine sunt asasinii. S'au demascat singuri.

Dar dacă pe deoparte avem trupurile însângerațe de loviturii și suferințe, pe de altă parte avem sufletul inflăcărat de mulțime. Peste zece mii de Cruciați s'au înrolat în marea armată a învinsilor de viață.

Puțin, foarte puțin vor fi aceia care vor veni să sârbătorim împreună un an de luptă, căci sârbația le oprește posibilitatea venirii lângă noi. Nu are aface, Slovele scrișorilor lor, sufletul lor cald și avântat ajunge până la noi, acolo întinși pe loc de neputința materială vor continua a fi străjeri neînfricabili ai unei credințe sfinte și în ziua când dela ei la noi se va întinde enorma armată cruciată, niciun obstacol nu ne va separa, nici'o forță nu ne va mai opri.

Cruciații cei mulți care nu vor putea veni, la sârbațoarea Cruciației, să sârbațorească acolo la ei anul de luptă și să rămână aceiași păstrători ai liniei nobile de conduită de până azi.

Iar tuturor acelor prieteni dragi care în clipa grele ale Cruciației nu s'au sflișt să fie alături

rea de noi, le trimetem salutul de luptă și de biruință „Trăiască Cruciața”.

Pornim un an nou. Nu ne entuziasmăm de cel ce a trecut Rămânem aceiași cercetători și muncitori tăcuți și gândului și ai faptei.

Poate că într-o zi sârbația va veni atât de cuplătită încât nu vom mai putea apărea. Nu vom fi învinși în lupte noastre pe care banul nu le poate opri de a bate, vor merge mai departe, mai avântate către aceiași țintă și vom renaște din cariera noastră mai puternică, mai avântată.

A trecut un an de luptă, vă mulțumim la toți frații ai noștri, muncitori, studenți, elevi, intelectuali, cruciați dărzi de pe toate plajurile României, pentru lupta voastră de toate zilele. Această zi de sârbațoare să vă mângâie rânile și să vă oțelisească forțele.

Iar dacă vreo dată noi aceștia cărota ne-și încredințat frânele mișcării am greșit față de noi, treceți peste intenția fire omenească și înfrățiți din nou către aceiași sfânt ideal să pornim mai vijelios spre biruință.

Însăși tuturor adversarilor noștri le înțindem azi o mână frățescă, dacă înțeleg clamarea sfântă a României care încă nu ne-a învățat Istrati, ca și celor ce au greșit să le înțindem o mână, iar dacă vor sculpa pe ea atunci... noi ne vom continua singuri, aceiași drum al muncii, clasei și adevărului, înainte.

MIHAIL STELESCU

In urma campaniei începute se pare că preotul Gh. Păuneșcu se simte îngrijorat. Astfel de ochii lumii, scoși de un tineret tras de mânece cu forța, a deschis deunăzi căminul pentru „doud ore”, în asistența comitetului și a unui public, care se putea număra pe degete.

Părintele s'a răzburat pe „tineret”. Pentru că acesta e pretențios și nu activează fără acte, munca lui neprecupețită și-o jertefeste numai semenilor.

Vot de blam tineretului? Dar aceasta poate fi doar o farasă, iar așa zisa „calomie” un îndemn la muncă.

PREDICA PATIMASA

Duminică la slujba preotului alarmat s'a desvovățat că: „Patima de haina preoției” un instigator.

Bun? de când părinte? Totul e excepție, și excepția o dovedește îngrijorarea dvs. cât și patima de a hipnotiza masele inconștiente — pe unde poți; feciorul diacon rupându-ne a fișele — iar conștiința d-tale neînfrânând vorba plină de ghimpi prin care ai lovit și n'atr'o bătrân cu părul alb — ce-ți aducea obolul ei și inima ei — nu Tăe bisericei care o nesocotești, chiar în timpul postului și al slujbei.

INTENȚIE NEPEDEPSITA

Dela intenție la fapt nu e mult și cum am ardat în numărul trecut „S'A FURAT”.

Mult, puțin, s'a camușat. Datoria este să ne lămurim.

In dos. cub. 7 instr. trib. Ilfov există un raport al d-lui A. Mihailescu neclar confruntat cu declarațiile.

Recip. No. 4003 a unui locutor novice pentru suma reală de: 5922 lei se găsește trecută în cotor numai 5422 restul trecut la un fond „P. B.” fără știința bietului datornic.

Acest „P. B.” este o motivare fictivă îmbrășată în clipa când oamenii cerând verificarea și răsculându-se au fost opriri de baionete în timp ce actele se verificau în fața prea Sfîntei voastre.

Dacă nu e furt de bani — e abuz de încredere. Și ceva curios: banca e falimentară.

Acest gen de recipise a fost practicat și de feciorul diacon. Un exemplu: decl. 7173 răsculată în clipa declarării în falș de către contabilul C. Stoica (real 1924 lei — cotor lei 324 lei).

La zi întâi ai cules Justiției cări pe apucate și oamenii te-au lertat. Eu cred că cel puțin bănuiala îți împunea să te retragi („P. B.” a rămas tabu).

Relațiile comerciale cât și în genia metodă de a lovi în cei slavi, comandamente, procese de alarmism cu cei săraci, imediat au intimidat multimea chiar a celor mai îndrăgii adversari — (Ex.: N. Georgescu, datornic și nevoiaș a devenit miel blând — declarând că proptile afirmativ au fost date de — complezenta).

Tribunalul va avea să-ți spu mă aici cuvântul hotărâtor.

o cere cuvintele regretatului Platon.

CONCUBINAJUL E UN INTERES SOCIAL?

Această campanie m'a transpus în ochii unora drept calomniator și imoral. Iar ordi-nul indirect cu sugestia de a cetii circulara 12119 cu adresa Sf. Sinod 12299 invită tot pe protopopi, să raporteze preoții recădătoriți etc... pentru a fi suspendați până la judecare de instanțele biseidicești.

Poate, vrei să zici că nu ești căsătorit? Atunci „un ascot care are nevoie de țitoare” face copii spre rusinea țării — dă copii cu două nume — în interes social.

Chiar în cadrul legilor sociale cei ce au avut acest lapsus este momentul să-l îndrepte.

Cum vor accepta elevii lui, dela un liceu să le vorbească de morală și desfrânare când desfrâul la lumina zilei e nesancționat.

Ori ascot și ești moral — ori animal care te complaci în mocrta... desfrâții.

Dacă un preot nu a putut fi consecvent memoriei unei soții defuncte locul său nu mai este în altar ci afară în moștra celor cari n'au nici o virtute.

Cine n'are această vîrtute sufletească și putere de abnegație, — să nu mănăiească cruci-va.

MEDALIOANE TENDENTIOASE

Pictura bisericii a împovărat mult nevoiile etnorășilor, prin contribuții cerute la flece pas.

Desfid calomnia și patima, însă invit orice față cinștiă biseidicească să vină să se incline în biserica Cărmidării la poza unui lemnar, în medalion și a unei doamne cu decolteu... superb.

Dece atâtea înfîmțate într-o dulgher talentat — abli — și milionar și un preot?!

Păuneșculu păținas, dece dacă țineal la „portreturi” omenești în casa Domnului nu fi-aj pfc tat preotul tovarăș — care a muncit le fel și nu este pătat cu nimic? Al preerat un dulgher donator — dar unde scrie că trebuie să ne închinăm într'o biserică, cu sfinți-vil?

Te-al luptat cu furia poporului — și triumfat dându-l cu tifla din dosul baionetelor și cauclicurilor sergenilor.

Ziarele au strigat — câțva cu mușca pe căciulă! — admitea cu hătra dorința — alții sculpau fără a răsta și se mulțumeau să fugă „ca de ucigă-l toaca”. Atunci cine a compromis haina preotească — EU SAU D-TA!!

Se găsește în dos. Nr. 2 al patriarhii la Nr. 1475/933 o cerere a preotului Păuneșcu în care cere ca etnorășul crediticios Marinescu, donator a 50.000 lei în rențe de stat etc., să se repecteze Dar tot în dos, mel e și un răspuns: nu se va picta ci a-seza la un loc potrivit. Justiția va înțelega reaua d-tale interpretare, și atunci lată printre milionarii oameni cu dorința parvenită de a ne închina lor. Căți n'ar da tot bunul lor, pentru a se închina lumea la ei.

Ceace al făcut d-ta, este crimă de Sectant care bațocorește biserica română — trimițându-ne la păgânism — ca să ne rugăm la idoli. FARA CA PATRIARHIA SA ȘTIE.

JUSTIȚIA VA AVEA CUVÂNTUL în curând.

O anchetă în prezența adunării generale — chiar și a celor ascunși în gaură de șarpe azi fără prezența „clieci Păuneșcu” — va îndrepta o nedreptate strigătoare la cer.

Cățășanii așteaptă încrezătorii cuvântul Patriarhului cât și a apărătorilor „BUNEI CREDINȚE”.

COTINEL FARCAȘANU

„Cruciada” peste hotare

Un fapt care merită să-l însemnăm acum pe pragul celui de al doilea an al apariției noastre, este succesul „Cruciadei României” peste hotare.

Cred că e destul de interesant să ne informăm cititorii că la Paris se vînd săptămînal printre românii 100 de „Cruciade”, deasemenea la Sofia se distribuie 50 de exemplare. Ar mai fi de remarcat faptul că facem schimb cu câteva sute de mari cotidiane și reviste străine.

Dar un fapt care cred că va bucura mult pe cititorii „Cruciadei”, iar nouă ne face dovada unei munci rodnice pe care o depunem la această gazetă, este faptul că presa străină se ocupă adeseori de articole apărute aci.

Nu e cazul să relevăm lucrul știut că odată cu prezența lui Panait Istrati între noi, în treaga presă mondială de stînga mai ales, a vorbit săpăt-mîni de-a rândul despre noi.

Nu de mult gazetele americane au publicat un interesant interviu luat de celebrul ziarist A. Mills, directorului nostru.

De curînd însă „Corriere Adriatico” din Ancona, Italia cât și „Regime Fascista” din

Cremana citează pasagi dintr'un articol apărut tot în acest loc. Cităm un pasagiu dintr'unul din ziare:

„La Cruciada Romanismului” definește „criminal” la politica della S. d. N. che nel conflitto italo-abisino adoperă due pesi e dua misure e concluda che se dovesse scoppiare una guerra la responsabilità ricadrebbe sull' Inghilterra e sui 49 stati suoi complici”.

Corriere Adriatico-Ancona, 23 Ott. 1935.

Apărut sub titlul de „Presă di posizione in Romania contro la politica sanzionista”.

Deasemenea cu ocazia arstării directorului nostru au apărut reportagi în ziarele străine.

Ceace ne-a onorat însă a fost că Radio-Roma a vorbit într'o seară în mod elogios despre „Cruciada Romanismului”.

Aceste fapt sînt îmbucurătoare pentru noi și le cităm fără nici o falsă mîndrie pentru mulțumirea cititorilor noștri, cari vor găsi în aceste manifestări o dovadă în plus de valoarea „Cruciadei” noastre.

Cu ocazia împlinirii unui an să-l urîm „să ne trăiască”.

Reforma Administrativă

După discuția la mesaj, care se anunță f. lungă, pe băncile parlamentului se va odihni și un anti-proiect de reformă administrativă. Din câte a transpirat acest proiect nu e cu nimic inovator. Vine, la sfârșit de guvernare, să o plecească prin lege pe oamenii partidei, vine să confirme o regulă care a prins rădăcini în viața noastră de stat, regula căpătuirii.

La noi o lege administrativă nu vine să stabilească birocrașismul și formalismul sterp și nici să în-lăture inemsa masă de traficant. Sântem o țară administrată prost. Un cancelarism rigid, nimic viabil, totul redus la mecanismul inteligent al tocului care iscolăște. O lipsă completă de acțiune.

Un formalism revoltător și greoi interpretat, o scandaloasă pîrtinire a unor in detrimentul altora, o complectă desinteresare de nevoile unei bune gospodării a patrimoniului comunal însoțită de alocu-ri de abuzuri mușmalizate, în-clude tristul tablou care arată făc excepții, mentalitatea de conducere sub protecțiunea unui politici-anism bolnav care își revendică șgomotos paternitatea în această țară.

Vechea lege administrativă a în-ființat primării până și în cătunele incapabile să-și plătească chiria localului, întregire, telefon etc. S'au pus câte doi primari pentru a nu se mai distinge atribu-țiile fiecăruia și în plus s'au creat noi posturi de prelor când cele vechi erau — unele — inutile.

A venit o lege, care a mai sim-plificat pe ici pe colo, în punctele esențiale, acum vine una a d-lui

Vania Cenzurei, care o va revizui fîră să o schimbe de loc.

Nimic creator, nici un fel de ju-decată, nici o îndrumare sănătoasă, pe căile reale ale producției, ale educației spirituale pentru go-nirea întinerului dela state, ni-mic, absolut nimic.

Intinerul și beția tronează în satele noastre, sifilisul face rava-gii, tuberculoza seceră necruțitor, demagogia înstrăinează sufletele, și cu o diabolică persistență le in-filtrează concepția criminală a singurei credințe politice: min-ciuina, eterna minciună a guver-nării noastre de 17 ani.

Nimic nu se mai face pentru in-teresele generale căci coteriile de trepăduși spurcă chiar cele mai frumose inițiative exploatînd cu ingeniozitate naivitatea plugaru-lui român.

Iată ce nu ar trebui să omită o lege administrativă: stabilitatea în conducerea comunală, recruta-rea primarului prin examen din elementele tinere și culme care as-tăzi flămînzesc și care ar aduce cu ei lumina sufletului atât denece-sară țărânului român. Tot ei ar fi purtătorii unui steag nou: cin-stea, căci stabilitatea și încrederea lor în statutul funcționarilor i-ar obliga la această.

Ne trebuie un primar cult.

Pentru că în satele noastre pri-marul e factorul determinat al tu-turor inițiativelor bune, el încura-jează manifestările culturale, el intervine la ferurile superioare pentru soluționarea problemelor de ordin general.

Ion T. Hagiu

CIRCULARA MISTIFICATA

„Perversitatea atacă inima, îngrășă poftele, depărtază pe om de Dumnezeu”, și pe popa Păuneșcu de sufletul credin-țioșilor. Azi și bolșevicii își re-fac biserica în baza canonului „spiritul domnă materia” — jertfa de sine și binele de a-proapele sunt singurii factori ce identifică OMUL MORAL. Numai d-ta te prea cucernicești la traista apropielui.

Probabil dela aceasta eugen-tării generale — chiar și a celor ascunși în gaură de șarpe azi fără prezența „clieci Păuneșcu” — va îndrepta o nedreptate strigătoare la cer.

Cățășanii așteaptă încrezătorii cuvântul Patriarhului cât și a apărătorilor „BUNEI CREDINȚE”.

COTINEL FARCAȘANU

● In localul așezămîntului „LEAGANUL SF-TA ECATERINA” din com. Nedelea Jud. Prahova au fost aduși 200 copii din sudul Basarabiei infome-tați. Acești copii vor fi întreținu-ți până la recolta viitoare.

Gestul de înaltă umanitate a acestui societăți cât și a con-du-cătoarei sale, d-na C. Caragea, nu poate decât să-i aducă lau-de și să biculisească în același timp indolența — nu mai tre-buie spus a eul.

Rânduri pentru studenți

S'au redeschis din nou ușile universității. Această mare instituție de formare a tinerilor elemente pe țărîm științific, literar, social și... politic, și-a re-început activitatea-i uriașă. Tinerii din toate unghiurile țării, de prin orașele pline de fabrici și uzine, tinerii de prin îndepăr-tate văi și dealuri, purced va-luri setoși de cultură. Copiii de meseriași — plîșpâni și bol-na-vi... copiii de țărani — sînă-toși și corpolenți... lichele din-tre acei cari au tras chinulul... — o zie ei — profesorii... afemeiați, destrăbălați, haima-nale... pomăduți și bine îmbră-cați după ultimul jurnal de modă... — se îndreaptă, unii în-frigurăți, alții alene, pe strada Carol spre universitate. Sunt mulți oari își îndreaptă pașii pierduți pe sălile universității, împrăștiindu-se prin sălile de curs, sau laboratoare. Dar de două ori mai mulți sunt acei cari să flirteze, cu sim-paticile fice ale Evei ispititoa-re... împiedicându-te la tot pa-sul, cam așa prin ungherile în-tunecoase de perechi încântă-toare și de câte un discret și politic: „pardon”.

Din nou începe mizeria. Din nou începe grija unui pat, un-deva acolo pe la periferie... Din nou grija de pâine pentru a-ceastă mizerabilă gură... din nou grije pentru taxe... din nou o lupte feroce, pe viață și pe moarte pentru asigurarea existen-ței pe ziua de mâine. Și căți fii de țărani nu și-au părăsit voicși coarnele plugului, dor-nici de învățătură... Căți n'au plecat oare cu o bucată de mă-măligă, o bucată de brînză și ceapă, luând drumul pribegiei spre orașul cultură... Și căți fii de meseriași și muncitori n'au plecat cu lacrimile în ochi de bucurie, dornici — vesnie dor-nici — de a învinge necunoscu-tul... Căți oare n'au plecat cu mii de speranțe!.

Vouă tinerilor, cari cu marele vostru curaj și cu marea voas-tră voință v'ăți propus să par-curgeți anevoiosul drum al știin-ței, către voi se îndreaptă gândul și sfatul meu. Veți intra în universitate și fiecare răs-pândiți prin amfiteatre, labo-ratoare... veți asista la un spec-tacol oribil.

Veți rămâne niemiți! Acolo, unde a-ți crezut că veți găsi i-dealul — visul vostru nepângă-rit — acolo, se petrece cele mai odioase murdării. Fii țării și nu vă lăsați cărați în vârtejul uni-versitar.

Rămâneți așa cum ați venit: curati, sincori și muncitori! Rămâneți nepăsători la privile-riile dornice de beție trupescă... la furturile cu duzina... la lupta nemerită a așa zisilor luptători naționaliști. Dar pentru că veni vorba de „luptători naționa-liști” să nu trec cu vederea.

Tinerii studenți veniți la uni-versitate găsesc de datoria lor să facă politică. Dar ce fel de politică? Politică de simpatie. Ingrășă cu unul mai mult rân-durile, acolo unde-i mai multă demagogie, mai multă maimu-tăreală, mai multă brutalitate-obrăznicie, ticăloșie și prostie. Imi spunea un prieten mai eri: — „M'am înscris la drept”.

— „Ei, să dea Dumnezeu să fie bine!” și cum sunt eu din fire iscoditor, îl întreb: — „Spune-mi măi Ticleule cam ce politică înțelegi să faci...”

— „Del!”, mi-a răspus el so-rioso, „m'as înscris la gardiști, dar fi prea multă murdărie, prea multă destrăbălare — nu-i nimic de ei — decăt bătea, be-țe și iar bătea... apoi la: „cu-zipșă”, dar nici la ei nu-i o dis-ciplină... în fine, unde m'as pu-tea înscris!”

Intrădăvră prietene n'ai un-de să lupți pentru o idee, pen-tru sfânta cauză a țării tale... O mare parte din studențime s'a înrolat în luptă sub auspici-ile unor organizații politice su-brede. Acei studenți înțeleg să facă mîndrele unor anumiți ra-tați politici, pentru că s'abțină mai ușor examenele, pentru că să aibă banii de buzunar și de... Și sunt mulți din aceștia cari și-au vîndut sufletul și corpul pentru arginții trădăreoi.

Sunt mulți printre noi, stu-denți, cari sunt cei mai fanatici naționaliști dar și cei mai pe-riculoși agenți de siguranță.

Studentimea care merge înco-lonată, manifestînd pe stradă, strigînd: „Ura! trăiască capi-tanul”, sau: „Jos jidanii!”, nu o face asta din convingere, ci de paradă... Asta-i marea nenor-ocire. Iată ruina!.

Are dreptate prietenul meu că n'are unde să se înscris. Vrea să lupte, dar terenul de luptă e transformat în bălcuie. Intr'un bălcuie ordinar, în care predomi-nă multimea de cămăși negre-vezzi, albăstre, galbene...

O moacă în care toți înoată până în coate.

Tu, tinere care vii nepoțat, curat și sincer, privește cu scăr-bă aceste epave ale universită-ții. Nu te lăsa atras de viziunea „fetei morgana”. Caută în ju-

rul tău, tot tineri cari au plecat desgustați din acel bălcuie pes-triț, cari au un crez sfânt și în-țeleg să-l urmeze din convinge-re, nu de paradă.

Îi vei găsi în jurul tău. Tineri hotărâți, energici, curaj și cinștiți, Ingrășă rîndul lor. Sunt puțini dar buni. Prin „muncă, cinste, adevăr” vor căi o Românie eternă — Româ-nia cruciată.

Tineri, urmați-ne! Noi nu vă cerem crime, bătăli... Noi vă ce-rem: disciplină, morală. Avem nevoie de băieți, cari să mun-cească, să studieze intens și să lupte energic... nu de lichele provocatoare, agenți electorali, unelte ale cutărui sau cutărui mercenar sau spion de siguran-ță.

Noul an universitar se des-chide iar porțile ferecate pen-tru, mulți cari n'au cu ce se în-tretine nu trebuie să descura-ze pe aceștia, ci dîn contră să-i oțelisească — fiți demni de noua voastră haină spirituală pe care o îmbrăcați.

Iar voi tineri studiosi cari ve țărții trupurile bolnăvicioa-se, sfărțate de mizerie și po-eme... voi, tineri cari dormiți prin mizerabile subsoluri și ma-gazii, pe unde se strecoară în ocie vântul nemilos, gîndiți-vă că nu sunteți singuri în marea voastră suferință. Frații voștri de luptă vă trimitte de aici dela această gazetă întregul lor sprijin.

PETRU P. NICOLAU

Tinerete și finete prin: „Solutia SEPI”

Noul tratament radical contra: Eczemelor, pișturilor, petelor, coșurilor, ridurilor.

Lei 60 flaconul

La farmaciile, drogherii și par-fumerii.

Cereți ghidul manualul Parf. Gh. Petcu B-dul Gloriei No. 76. București - Dămăroala.

Cruciații STERICA BUCU-RESCU a deschis dela 15 Noem-brie a. c., atelierul de încălțămîn-te de lux „La Sterica” în parcul Regele Carol II (Dămăroala).

La aceeași dată a luat filoza atelierul de pictură de sub con-du-cerea d-lui GUSTAV KOBER din str. E. No. 7, care poate fi vi-zitât sau anunțat printro c. p.

Cărți. Probleme. Idei

Popas spiritual

A trecut un an, de când a apărut primul număr al Cruciiadei. Imi aduc aminte, cu destulă emoție, înfrigurarea începutului și curiozitatea cititorilor, cari ne priveau fie cu indulgență, ori cu neincredere. Nimeni, poate n'a crezut conștientul începutului nostru care prevestea și năzuia o apariție îndelungă, un rost spiritual istoric, reprezentat printr-o atitudine de permanentă răsturnare de gânduri eroice. Poate, chiar unii dintre noi am oscilat uneori în interiorul nostru, biruiți de apăsarea materială a momentului contemporan. A fost însă, ceea de scurtă vreme unei elipe, cu rezonanțe cari n'au întunecat marele fior al supremiei adevărate. Cruciiada, spre deosebire de atâtea alte gazete ideologice românești a reușit să închege un bloc omnes, compact, a cărui poziție spirituală îmbracă forme rare pentru țara românească.

În virtutea acestei duble reșite: de solidaritate și de continuitate, — putem să încercăm o scurtă și clară privire înapoi. Care să cristalizeze, pentru oricine, axa spiritualității noastre. Facem asta nu fără a ne reaminti de Panait Istrati. Pentru mulți și pentru toată lumea, dragostea noastră pentru el este înțeleasă departe de felul cum o obișnuim noi. Panait Istrati nu ne-a fost un colaborator, al cărui nume ne-a scos la suprafața vieții publice dela noi. La această suprafață am fi ajuns și fără Panait Istrati, desigur într'un interval de timp mai îndelungat. Întâlnirea noastră cu Panait Istrati n'a fost nici hazard și nici reflexul sentimental al unui surburând insingurat! Nu!

Imi reamintesc, cu sufletul îndurerat, de seara, când chemați de Panait Istrati am plecat cu Mihail Stelescu, pragul casei sale. Vizionem la cel mai înecăcut Fiu al Omului ce să ne spovedim sufletul, amărîți de cele ce vedeam în juru-ne, și ce să-l cucerim sfaturile.

Din acea seară, cruciada de revoltă al unei tinereți, care și dispreț pentru civilizație și era bardard a timpului nostru, a început să-și grăbească temerile, conturându-și o față și limpezindu-și un miez. Am fost tovarăși de luptă cu Panait Istrati pease luni, cu zile și nopți de pomid, când însuși sufletul din noi s'a prăvălit și recădă.

Alăturarea și participarea lui Panait Istrati la acțiunea socială a Cruciiadei se explică tocmai prin identitatea de năzuințe. Cruciiada a însemnat pentru Panait Istrati, actul de revoltă al unei tinereți care rupe cu tradiția și prezentul și se avântă furtivos pe făgăsurile, cari conduc la desrobirea omului contemporan. Prin muncă cinstită, generozitate și abnegație, Istrati credea că o generație este în stare să-și salveze neamul.

Cruciada de desrobire a sufletului omnes de sub apăsă-

rea tiranică a civilizației, Panait Istrati a dus-o toată viața, întinzând mâini de ajutor în juru-i. A răfat însă, tot, nu din cauza utopiei crezului, ci din cauza oamenilor-lichele. Cruciiada intelectualilor din apus, la care Istrati se înhamase cu ultime eforturi a fost ultima sa mare desiluzie.

Reîntors în țară, Panait Istrati s'a săbuit patru ani cu tuberculoza și îndiferența intelectualilor. Iar când, într-o zi de târzie toamnă, a apărut o cruciada, care lupta pentru normalizarea și superiorizarea vieții sociale, pe calea unei întransigente revendicări decât mai mult adevăr și libertate de conștiință în cele ce se făcuseră — Panait trebuia să fie în fruntea ei. Și asta cu atât mai mult, cu cât în țara noastră Istrati nu se asociase niciunei experiențe sociale. Deoarece toate fețele noastre intelectuale sânt compromise și ghiftuite, Panait Istrati s'a întins pe sine însuși, unor tineri simpli, dar curajți până la incandescență. Panait Istrati nu este nici al dreptei și nici al stângii. El aparține numai tinereții, pentru că acesta însemnează viață, puritate, acțiune, întransigență și iubire. Adică așa cum a fost și Istrati.

Năzuința lui era, ca să strădăgă în jurul Cruciiadei, tot acest tineret imens, vioi și viu, arțagos și supțiu, violent și generos, pălmas și iertător. — acel tineret, care aparține unui neam și viitorului. Voia asta pentru că Cruciiada cere fapte și pe urmă teorii, cere muncă de salutarie altruistă și apoi răsplăd, cere iubire între oameni și război tuturor a celor cari încearcă asasinarea unei colectivități, din motive de egoism personal. Și pentru că luptăm pentru ridicarea spiritual-politică a neamului acesta, fără teorii importate și violente, ci având în vedere numai halul de păragină umană a românilor noștri. Către aceste scopuri de orinduire a valorilor, a înțelesurilor și a vieții sociale se îndreaptă Cruciiada, călăuzită pe drumul dăta de Panait Istrati.

La temelia acestei Cruciiade, hrănită atât de generos cu sufletele și puritatea noastră, o dăruiește Panait Istrati omul care nu mai credea în nimic, din cauza rădății contemporane — și care a murit, totuși, crezând că o mână de tineri cu încredință multe, avându-l în mijlocul lor și vor să-l folosească tălcuț vieții sale.

Și Panait Istrati nu s'a înșelal. Din cauza lui sacră vom țâșni pe bolta vieții spirituale românești și universale, bolizi incandescenti de suferința milenară a acestui popor, — așa cum de-a vrut și ne-a crescut el. De aceea ne continuăm de aceea apărăm și vom birui...

Dacă politic, Cruciiada luptă împotriva tuturor miturilor sociale, mincinoase, — spiritual ea se agită și se ostenește pen-

tru promovarea și apărarea frumuseții neprihănite a sufletului omnes. Nu sântem nici scoală filosofică, nici fracțiune politică. Ci o realitate istorică. Deacea ne ș orândum gândurile și faptele, cu ajutorul timpului și în ritm cu epocile.

Se obișnuiește dintr'un fals criteriu împământenit să se omită prezența intelectualilor din angrenajul mișcărilor sociale. Pentru unii, intelectualul se rezumă la un izolat răsfățat de tomuri, aristocrat în preferințe și fără rost în manifestări. Valoarea sa socială anchilozată într'o artificialitate pasivă și tabu, este anemoid și scotită în integralitate sa doar ca o noblesse oblige a umanității. Intelectualul, prin definiție rămâne un izolat și un contemplativ.

Din cauza acestei false interpretări vieții sociale suferă, deoarece îi lipsește tocmai factorul creativ și năzuitor: intelectulul. Desigur că desechilibrul se datorește în bună parte și intelectualului, care disprețuiește pe politician și se subordonează totuși pasiv. Credem că intelectualul este nu numai necesar evoluției sociale ci este chiar miezul generator, susținător și evolutiv.

Mare sau mică, biruită sau victorioasă, o națiune nu învintă eternitatea nici prin politicienii ei, nici prin armata ei, nici prin fărânișii sau proletarii ei — ci numai prin ce se găndește, se descoperă și se creiază între hotarele ei. Ori aceste forțe, care mușcă din eternitate, susțin istoria unei țări și-i alimentează misiunea sânt reprezentate numai de intelectualii unei țări. Căci departe de a se înșel în singularități sau abdicări trebuie să-și afunde sufletul și experiența în organismul colectiv, care e Națiunea, și pe care sânt dator să-l fertilizeze, desăvârșindu-l.

Important într'un caz ce al nostru, nu este dacă o mână de tineri intelectuali dau o mână de ajutor unor camarazi cari rostuesc idei politice, ci felul cum susțin și premerează această tovarășie.

Adă politicii ede și spiritualul sânt reprezentate la Cruciiada, de indivizi activi creatori și cu o cultură în plină evoluare. Intelectualul „cruciat” este astfel un ins perfect moral și doct, care analizează și asimilează viața sub aspectul ei superior-organic. Înțelegând nu numai să formuleze legi și adevăruri, ci și să le socializeze. Asemenea lui este și cruciada politică.

Între cele ce scriem și sântem, este o perfectă identitate și sinceritate. Adică cerem politice și intelectualului (mai ales), să nu amăgească sufletul națiunii cu ceace ei nu au. Și aceasta deoarece sântem convinși că nu poți cere poporului arderea, spre vildă a prejudecăților, atât vreme cât tu, intelectual, le practici (Nietsche a spus în sensul acesta, că nu-

De la plecarea ta

De la plecarea ta,
Orășul nostru s'a fâc și urât
Și cerul s'a posomorit,
Și plouă 'ntrun,
Și e vânt,
Și toate-apasă peste noi
Cu teamă, grije și nevoi;
Pământul chiar s'a îmbrăcat
În strale de moroi.

Și-i frig afară... frig în casă...
În gând... în suflet... și în oase!...
Tăceri — de parcă ne 'nmuormântă —
Cu negre presimțiri
Ce jalnic ne frământă
Și nici o pasăre de zi, nu cântă!..

De la plecarea ta,
Orășul e provincial;
Inoportabil de banal.
Și dorsal meu sentimental
A 'mcremănt
Ca na bolnav într'un spital!
Bărbați, femei, când se adună,
Nu au nimica nouă să și spună.
O clipă dear zămbesc amar,
Privind în gol, privind tămpit,
Și 'mcremănt așa... barbar.
Cu gând de somn fără de sfârșit,
La atitudinii fără hal,
Ca 'ntr'un panopticum provincial!

Dela plecarea ta,
Atâta gol și-atât pustiu,
Și-atâta ploaie sufletu-mi adună,
De parcă toată viața-am stat
Cu versuri de Bacovia în mână!...
CONSTANTIN BARCAROIU

interesază un filosof decât dacă e în stare să dea un exemplu viu și personal). Din cauza aceasta noi stabilim că singura valoare omnesă este purtina de a trăi noi însine în sufletul celorlalți.

În lăuri deci cu toate leșturalile intelectuale, consumatoare egoiste și parazitare de frumuseți, cari ocolesc, binefacerea colectivă. Ne trebuie suflute de tineri, cumpătați până la nebulnie, sinceri în vorbe lor ca și în faptele oricărui zile. Cu asemenea tovarăși cruciada amelioră omului este nu numai posibilă ci chiar anticipată. Pentru noi, literatura nu este un meșteșug ușor, de vorbe frumoase imperchiute, care exploatează și trădează suferința celor învinși în vederea hrănirii unei minorități aristocratice de trinitori artiști. Literatura este un mijloc de chemare la luptă desrobitoare a imenselor turme de năpăstuiți. Și credem că și Istrati că numai când arta va reuși să facă pe oameni mai buni, răsturnând fundamentele unei alcătuirii bazată pe cruzi-

Răsvărtire în duh!

Căzu o soaptă, negrăit.
Apoi a fulgerat o alta.
În urmă, presărate tot mai des,
Ropotean surd și fără înțeles...
Ionișe prima oară, cu hotărâre, dalta
În mine, pentru mine, tăind drum în granit.

Scântela atină cu sudoare
— Pentru unealta-mi forță nouă —
Mă luminat în duh foz de 'ndărijire,
Și 'n haosul de regali, răsvărtire.
Gândul care se rușe 'n două
Mă desbînă pe mine, spre mine 'n închisoare.

Sparg. Flănuș celui care-am fost mă chiamă.
În dreapta-mi, arde fierul sub loviri.
Sunt săngerat, de piatră mă rănesc,
Dar dalta tot mai des cu pragul sfânt cloceșu.
E totul har de nălnetri;
Dla mine, pentru mine, în duh ce se destramă...
NICODIM ION MATEI

Carnet

Monument lui Caragiale...

Care va să zică, la Ploiești, acum o săptămână și trei sferturi recunoștința postumă și — evident — târzie, s'a întâlnit cu Caragiale... Republica cetățenilor din orașul cu aur negru și benzină, a trăit o nouă și mare... Ureol, la o adică, pe un scaun de beton arnat nea Iancu Caragiale și-a salutată cu un marșal zămbet de bronz eroic. A fost ca într'o schiță și ca într'un zămbet... Lumca s'a bucurat întâi, apoi a plâns și în cele din urmă s'a consolat și s'a dus... Amieș de discursuri și de ineditie situații nea Iancu Caragiale a rămas a lăurit pentru câteva elipe. Apoi și-a venit în fire, și-a plecat capul în tre umeri și a început să vorbească, precum s'ar chema cu toamna...

Nu am fost la desvelirea monumentului lui Caragiale. Nam aout nici parole și nici timp. Imi închiplu însă că statua marelui ironic este alfel decât toate celelalte statule pe care am onoare să le cunos personal... Trebuie să trăiască acolo, în miezul celor câtoroa zeci de chilogrami de bronz, ceea din privirea de șarpe a celui mai mare ironist român. Prea a fost pier-acet mare Caragiale pentruca mori și în chip cioplit să nu-și pătreze măcar un șfert din acul și-a care cinci zeci și nouă de ani și-a împuns semenii și vremea contemporană lui...

Cred că Ion Luca Caragiale n'a avut toată viața lui prezența ei este scriitor. S'a simțit berar, suflor, funcționar, director de teatru, dar numai scriitor român nu... Și de fapt, nici n'a fost propriu zis așa ceva Caragiale... A fost fotograf... Penia lui n'a fost penia ci placă sensibilă. În vârf al ei s'au și surprindă eroii în diferite poziții caracteristice și denunțătoare... Iar în pritrile ochilor aceia mari și ascuțiti, nea Iancu a știut să poarte întodeuna burghiu pentru sfredeliți inimii...

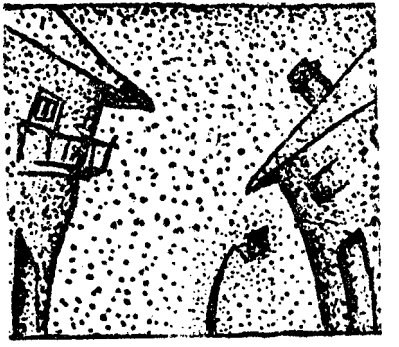
În ziua în care sub soarele Ploieșilor Caragiale a zămbit veșnic, am citit pentru nu știu a câta oară „Scrisoarea Pirdutei”. Apoi, pentru că așa obișnușe am să-mi chinuesc timpul când n'am altceoa mai bun de făcut, am bineput să ies să mă plimb... La capătul străzii mele m'am întâlnit cu Pristanda... Domnul comisar Pristanda aplicase tocmai o amendă

„In natura” de cinci chilogrami măsline volc, băcanul din colț... Ufîn mai înainte am dat mâna cu domnul Rică Venturiano — Marinescu redactor la Facla... (Scris articole cu sânge plătit de soiete...)
La un colț, porbea cu un felinar și cu strada, cetățeanul turmentat... Pușin mai jos, pe calea Victoriei, domnul Fănică Tipătescu — Bejan și doamna Zoe Trahanache — Vereea mi-au împărșit genite surasuri din fuga unui Buick cu opt cilindri — mi se pare...
Mi-am zămbit amar și gândindu-mă și la Caragiale și la „Scrisoarea Pirdutei” mi-am zis filosofând:
— Vremea trece, oamenii rămân...

N'a lipsit nici nea Iancu Brezeanu dela Ploiești. Nea Iancu Brezeanu care i-a fost lui Caragiale tovarăș de beție și de teatru... Și cred că în locul agramatelor discursuri și insipidului improvizării ridicate, ca tămăla, sub nasul lui Caragiale, organizații comemorări dela Ploiești l-ar fi putut rușea pe Iancu Brezeanu să-și spună cuvântul în fața amintirii celui ce i-a fost tată dramatic și frate de pahar...

„Și parcă îl văd pe nea Iancu Brezeanu profăpându-se în fața lui nea Iancu Caragiale și declarând sfumat și trist:
— „Să mă 'ngropi frate Iancule, dacă n'amețesc...”

Care va să zică, la Ploiești s'a inaugurat un monument al lui Caragiale...
Pe când unul în parlament?
Că doar acolo i-ar fi și rostul și kcalu...
Ion-Aurel Manolescu

CRONICA LITERARA

Gala Galaction: La răspântie de veacuri, roman

Romanul acesta este poate o replică la tot ceiace a fost scotit drept actualitate literară dela războiul încoace. Am putea să nici nu informăm pe cetitor asupra calității artistice a celor două volume masive, pe care părintele Galaction le-a oferit de curând vitrinei românești. Zic astfel pentru că deși „La răspântie de veacuri” este conceput pe un plan de largă proporție epică, deși romanul prezintă a înfățișa vizualitatea unor cadre spirituale mult cuprinzătoare, în ceea ce privește momentul de viață al generației trecute, — totuși, el n'adaogă nimio la cunoașterea scriitorului Galaction, nici nu evidențiază posibilități literare altele, decât acelea pe care autorul ni le-a împărșit în trecut. Acela care a scris de curând, „La Răspântie de veacuri” ni s'a înfățișează acolo ca un exponent. Un exponent de generație.

Deacea, cartea sa nu o putem discuta fără ca mai înainte, să ne situăm comentariul în punctul de vedere al autorului. Nici nu vom spune că tezismul părintelui Galaction, și de

astădată ca și în trecut este noul care întuneacă iradierea liberă a razelor stilistice, proprii scriitorului nostru. De natură să asigure adevărate eluviuni epice, dacă nu le-ni simți, la fiecare rând, puse în slujba unei tematicce căreia poezistul i-a jurat credință și ca atare se face reactualizat și înverdat, în mijlocul unor situații cari, lăuate să evolueze conform vieții și nu conform conceptului, ar subtiliza sufletul fără să atragă atenția mintii, introducându-ne totodată în câmpul emotiv al expunerii, fără să avertizeze că am lăsat în urmă durerea unui bărgan, ce se cere rodit perseverent, și po față...

Am zis că „La Răspântie de veacuri” pretinde să fie, mai înainte de toate, rememorarea. Într-un fel apologetică, a generației maioreșiene, cu înclinările ei idealiste, cu pornirile ei transcendentele, cu întreaga structură fenomenalistă a unei epoci, hrănită conceptual din criticismul Kantian și formată sufleteste sub amprenta lui „Das welt is tmeine Vorstell-ung”.

Da fapt, împreunarea și regăsirea, sub aua aceluiași clopot spiritual, a idealismului hegelian cu absolutismul fictician conjugate pe credința că timpul și spațiul, sunt cadre fixe și înscute ale cerebralității noastre, deci sunt categorii indisolubil atașate individualității și ca atare: categorii certe ale existențialității, — au condus spiritele către un egocentrism foarte sigur de poziția sa, unică, prin urmare foarte afectat de gustul permanentului, deși melancolizat în fata infinitismului spațial-temporal.

Depunându-se, totuși, în substratul bazic al formațiunii sale spirituale, un puternic reziduu de absolut generației trecute persevera încă temeinic în formula etică a caracterelor, căreia îi corespundea, atât de firesc, elipe de circulație a ecuației raționaliste. O stare de spirit care a degenerat întâi într'o exaltare a eului, dublată, mai apoi, de o mistică a intelectului. Și care, raportată la realitățile minor culturale și cu fond balcanic de pe la noi, era numai bună pentru a ilustra agitațiunea, cu pretenții creatoroare, și alarma (nu-i vorbă: repede împotmolită în tîna inertiilor lurgheze) — a unui tineret ce s'a întâlnit cu viața pe spina-

rea încoovaintă a unui sfârșit de veac, și sub fereastra deschisă, a celui următor... Nu trebuie să ne mire deci că, produs al generației intelectuale din a doua jumătate a veacului trecut „La Răspântie de veacuri” este romanul care abundă în personajei exclusiv inteligente. Din nonorocire tot din preajma acestor cuvânt parvede indoitul defect al cărții. Căci, pe deoaparte, eroii noștri sunt construiți, cum vom vedea, din aluatul uniform și indistinct al aceleiași inteligențe, iar în al doilea rând, ele nu urmează, dealungul paginilor, evoluția asteapă și cerută de ceiace trebuie să numim: „cea mai mare parte” a conținutului. Dar, mai întâi: care este tema romanului?

Căci, am văzut, pe scriitorul Gala Galaction, de astă dată mai ales: „volens nolens, suntem obligați să-l judecăm din punctul de vedere al manierei sale de a scrie, adică dintr'un punct de privire tematic. Romanul așa cum e scris, deși distribuit de autor în trei părți, totuși, după natura cuprinsului, nu poate fi împărșit decât în două: partea întâia, care grupează mai bine de două treimi din conținut și care nu are aproape nimic din proprieță-

țile unui roman, într'ânsa; deoaparte, pornind dela o prelegere a lui Titu Maiorescu asupra lui John Stuart Mill și luându-se de pildă prietenia ideală a empiristului gânditor englez cu d-na Taylor — în afară de puține momente în care prin intermediul „eroilor” romanului s'a atmosferizează preocuparea intelectuală a timpului — cetiturul nu va afla decât o deosebire de diluată adaptatiune a vieții lui Stuart Mill la întămplarea lui Teodor Filipache, ca să mă exprim în termenul convenit: personajul principal al povestirii.

Mă văd silit să mărturisesc că eroii cărții sânt cu totul lipsiți de relief, și mai cu seamă de diferențial. Și aceasta, cred, din două motive: primul este acela că autoaceia că autorul îi împiedică să trăiască, substituind, în trei sferturi din roman, actele lor, prin scrisorile interminabile ale lui Filipache către Antonina Tănuș, aleasa inimii lui... S'adaogă la acestea, numeroase pagini de jurnal ale Antoninei, tot atât de lipsite de culoare omnesă ca și cele ale lui Doru Filipache și, întocmai ca primele, conținând multe, foarte multe, digresțiuni și chiar năire aproape nimic din proprieță-

rintele Galaction, dar această prima parte a romanului cuprinde cea întoimere a idiolei Done-Antonina, deși nu se a-Doru-Antonina, cea caragialesă în felul cum se manifestă: „Sunt confuz, sunt ambiccat, sunt împovărat de vedeniile mele literare” îi declară Filipache iubitei lui, „dar mai presus de toate simt că ești azi prima rațiune a vieții mele... Antonina, cu pieptul plin de geamă, rigidă în aparență, dar răscolită de vijelii inimii, răsuca și desrăsuca cv febrilitate: ciucarii dela mănere umbrelușei”

În al doilea rând, eroii romanului, am zis că sânt purtătorii aceleiași inteligențe, vreau să spun că sânt lipsiți de individualitate. Urmăriti momentele de monolog ale fiecărui personaj, apoi comparați-le și modul în care acestea se înțeleg și își completează gândul reciproc și veți oasimți că Doru, Nina, Sanda, Borzescu și chiar aparent evoluata Elvira, nu trăesc separat decât în construcția epică a autorului totuși însă, fiind în substanță, egal de inteligenți și de loquace deoarece toți sânt deopotrivă ocăruiți și organizați în povestire de inteligența uniform întrebunțată a scriitorului Gala Ga-

laction, care lucrează paginile cărții cu niște oameni tot atât de înzeștrați cât de comuni între dânșii.

Dar marile defect al romanului apare abia către sfârșit, adică în singura parte de roman, a cărții, unde în câteva pagini, se îngrămădește acțiunea — și în care se anulează odată cu conduta eroului principal, înșăși linia de înțelegere a „Răspântiei de veacuri”. Ce înseamnă încă jalnică figură pe care o face, în final, Doru Filipache, și, mai ales, cum trebuie să interpretăm faptul că tocmai tezisul scriitor Gala Galaction privează de concluzie romanul său?

Dar ce rost sau... ce rol, are toată partea doua a romanului, — care, pe deoaparte este singura justificată pentru că din prima parte nu putem desprinde nimic în plus în afară de o vagă invitație la patriarhat, — și bine, cum trebuiesc înțeles sfârșitul acestei povestiri, din moment ce lasă suspendat firul unor întâmplări abia începute? și în afirmată independentă față de majoritatea cuprinsului?

MIRCEA MATESCU
1) Cf. pag. 127, vol. II

Cum se apără Marton Hertz.

Insfârșit, abia după două săptămâni dela începerea campaniei de demascare a editorului escroc Marton Hertz, — în care timp noi am sprijinit acuzările pe fapte precise și de origine controlabile, — am primit, deunăzi, scrisoarea răspuns a d-lui Hertz. Se încearcă prin ea o desvinovărire obrăncă, ale cărei argumente și conchuzii sunt pe-a dreptul în fațura noastră. În virtutea acestei scrisori, care recunoaște unele potlogării, Marton Hertz TREBUE a dus pe băncile justiției, ca să-și PRIMEASCĂ pedeapsa, TUTUROR escrocheriilor și exploatărilor sale.

Der tață scrisoarea pe care Marton Hertz a adresat-o Cruciadă, ca o justificare a nerușinatului comerț, pe care-l face cu cărțile și viziera scriitorului român:

Domnule Director, Violența nejustificată (!!) a articolului intitulat: "La stălp cu Hertz, din ultimul număr al Cruciadăi Românismului, m'ar fi putut dispensa de orice răspuns (il). Bănănuind totuși că buna credință a autorului articolului a fost surprinsă (sic!) de vădura regretatului Panait Istrati, fin să dau următoarele scurte precizări pentru omenii de bună credință.

1. D-na Istrati se plânge că am silit-o să recunoască o fiuică, semnată Panait Istrati. Ce pretinde Doamna? Că semnătura nu e a lui Panait Istrati? — E o glumă (sic!). Semnătura fiind totuși a lui (și) Doamna știe bine acest lucru, ce nevoie am avut s'o silesc s'o recunoască?

2. În realitate d-na Istrati a dat o simplă confirmare a primirii restului de bani, după cum rezultă în mod clar, din cuprinsul chitanței: "Am primit suma de lei 5.000, prin care se completează lei 55.000, drept de autor, pentru volumul I, apărut în colecția Akademios, sub titlul principal Codin".

3. Se mai plânge d-na Istrati că contractul e făcut pe un petec de hârtie. Aceasta e un argument? Intre oameni de bună credință, nici măcar acest petec de hârtie nu e necesar (sic! sic! sic!).

4. În fine se mai plânge că sunt adăugiri străine, făcute în textul contractului. Ori TOATE adăugirile sunt făcute sau de mâna lui Panait Istrati sau DE MINE INSU-MI, — toate însă sunt în DEFAVORAREA MEA. (sic! sic!)

5. M'am simțit dator a da aceste scurte explicații, pe care vă rog a le insera în ziarul dvs, și mulțumindu-vă, vă salut cu distincție și stima.

(ss) MARTON HERTZ "APARAREA" d-lui Hertz este îndemnată să nu răspunde, precizând, la niciuna din cele zece acuzări ale noastre. În afară de asta, d. Hertz se năpustește, orbit de furie, cu murdare insinuații, de rea credință, asupra pădurei lui Panait Istrati. D. Marton Hertz se înșală amaric, când crede că miezul acestei campanii se întindează pe niscoloa "plângeri" ale d-nei Istrati. Nu! Am fost martori oculari ai câtorva discuții telefonice, pline de amănunte relectoare, dintre Panait Istrati și Hertz. Iar într-o seară, de amarnică supărare, Panait Istrati ne-a povestit cu documente cum l-a jecmănit și bașjocorit d. Marton Hertz.

Pentru neliniștea și amărăciunea, a sufletului lui Panait Istrati, pentru escrocheriile comise cu tipărirea lui Codin, pentru jicnirea d-nei Istrati și pentru toate câte le-am denunțat, CEREM pedeapsa judiciară. Nu se mai poate tolera ca acest gangster al editurii românești, pe care o necinstește, să rămână liber și nepedepsit, continuându-și cinic exploatarea și furturile.

D-na Panait Istrati nu s'a "plăus" nimănui de d. Hertz. D-na A RECLAMAT opinii publice și justiției, banditismele din apucăturile acestui "editor" escroc. N'a fost suficientă exploatarea dusă pe spinarea lui Panait Istrati, când trăia? Trebuia ca acum după moarte, soția acestui scriitor, care înoată în lipsuri materiale, să fie jecmănită și insultată de-un benetic?! ASTA NU VĂ RĂMANEA FARA RASPLATA!

Să comentăm, acum, tot pe puncte scrisoarea lui Hertz, infierând și subliniind încăodată, cuiezanța cu care fuge de amănunte: 1. Hertz recunoaște, nesilit, că acel contract, e o fiuică. Și în plus se mai acuză de ceva, pe care nici noi, nici d-na Istrati nu l-am formulat: neautenticitatea semnăturii lui Istrati, care nouă ni s'a părut NUMAI dubioasă. D. Marton Hertz, cu musca pe căciulă, sare de colo și zice: — "Ce ziceți că nu e a lui Istrati? E o glumă!". O glumă, și încă de prost gust, ești d-ta, d-le Hertz. Expertul grafolog și justiția îți vor arăta ei, dacă sînt o glumă sau nu, învortilele pe care le comiți în hardușia d-tale.

"Confirmarea" pe care d-na Istrati a dat-o, silită de Hertz, conține o recunoaștere și anume: prin ea d-na Istrati certifică achitarea drepturilor de autor pentru volumul întâi, din Akademios, apă-

rut sub titlul principal Codin. Implicat d-na Istrati RECUNOĂȘTE, că regretatul ei soț a vîndut d-lui Hertz, pentru 55.000 lei, volumul Codin, în care se cuprind următoarele bucăți: O noapte în bălți, Codin, Chir Nicola, Intre prietenie și-o tutungerie de lux și Bakar, pe cinci ani, în 40.000 de exemplare, CEEACE NU E ADE- VĂRAT!

Pentru 50.000 lei (plus 5.000 lei traducerea), Panait Istrati vînduse lui Hertz, volumul I franțuzesc — la un tiraj de 20.000 de exemplare pe timp de trei ani, Codin, care cuprinde: O noapte în bălți, Codin și Chir Nicola, Hertz smecher, a tipărit bucușile cu literă îngheșuită, astfel că pentru completarea celor 260 de pagini ale colecției, Istrati a trebuit să-și descompliceze volumul Le pêcheur d'éponges, de unde a luat bucățile: Intre o prietenie și o tutungerie de lux și Bakier, — RAMANAND CA SA FIE PLATITE DE HERTZ, APARIE, Murind Panait Istrati, socoleala a rămas bălță, Hertz a ascuns contractul adeparat, și sub prestunța unui rest de bani, a constrâns pe d-na Istrati să iscălească o fiuică plină de adăugiri și dubioasă Ceeace e interesant de reținut, că d-na Istrati n'a eliberat chitanță, aparte, cum ar fi fost normal și cum a eliberat pentru ceilalți bani primii, ci a semnat, pe verso fiuiciei-contract, un text DICTAT de Hertz! DE CE?

2. Cumsecădenia lui Hertz asupra utilității sau inutilității contractelor de editură, este cu ochi și cu sprâncene. Ca să-și ascundă falsul și obrăncia, Hertz devine sentimental și generos. — "Ce mai trebuie contracte, între oamenii de bună credință": biușcă d-sa. Este tipul clasic al banditului, care nu recunoaște până nu-l strângi pușcă cu usa.

3. În lege s'a scris, că n'au valabilitate comercială decât contractele de editură, bătute la mașina în două exemplare, semnate de ambele părți. În cazul când Hertz nu are cu Codin, un astfel de contract, drepturile sale de editor SUNT NULE. Ceeace însă nu cre-

dem. Pentru că dacă d. Hertz, după teoria sa, l-ar fi considerat un "om de bună credință" (sic!) pe Panait Istrati, — de ce cu ocazia tipărirea Chirei Chiralina a bătut la mașină, în DOUA EXEMPLARE, un contract care conține ZECI puncte: data predării manuscrisului, tirajul, suma și modalitățile de plată cât și următoarele două clauze, foarte comerciale și curioase pentru un om de "bună credință" ca d. Hertz.

ART. 6. — Panait Istrati declară că e singurul și deplinul proprietar al lucrării sale, CHIRA CHIRALINA, pentru limba română.

ART. 8. — Cedarea romanului Chira Chiralina se face cu exclusivitate, d. Panait Istrati neputând ceda altei edituri sau a face să apară pe cont propriu, acest roman, atât timp, cât el va fi pus în vânzare, calculând trei ani de la apariția ultimei ediții.

Cum se face că Hertz, cu ocazia Chirei, a făcut un contract legal, iar la Codin cade în mintea copiilor și devine utopist în materie de comerț.

3. Și în sfârșit, bomba. Cu mâna sa, Hertz recunoaște că a modificat contractul cu Istrati, adăugându-i clauze în... defavoarea sa. Prin acele modificări... defavoabile, Hertz capătă pentru 50.000 lei: două cărți de-ale lui Istrati, pe timp de 3 ani, în 40.000 exemplare. Vai, ce viclămie și... Hertz, asta!

Punem și noi punct. Nu de alta, dar pe masă avem o listă de bani pe care Hertz, i-a sustras unui cunoscut scriitor român, care pe curând se va inscrie ca acuzator dinaintea justiției. E d. D. V. Baranoschi.

Și fiindcă întrebările noastre, tot fără răspuns au rămas, somăm pe d. Marton Hertz SA NE RASPUNDA, cu fapte precise. Somăm, pe care o vom reînnoi-o în fiecare număr, până ce Hertz va fi sancționat justifiat.

CRUCIADA

Descindere la librăria Hertz

Sesizate de campania noastră și numeroase reclamațiuni, autoritățile au făcut o descindere la librăria d-lui Marton Hertz, din calea Victoriei.

D. președinte Ilie P. Calciu a delegat pe d-nii consilierii Traian Pascu-Iorgu Th. Răscanu și Anghel Popescu, ca împreună cu d-nii Inspectori Gamea și Grig Berindei au cercetat halul de exploatare în care sunt siliti să sa-ploarească funcționarii librăriei.

Cele constatate nu sunt de loc îmbucurătoare.

Circa 70 de funcționari munesci 9 ore și jumătate pe zi, ÎN SALI ȘI BIROURI LIPSITE DE AER.

CRUCIADA

dem. Pentru că dacă d. Hertz, după teoria sa, l-ar fi considerat un "om de bună credință" (sic!) pe Panait Istrati, — de ce cu ocazia tipărirea Chirei Chiralina a bătut la mașină, în DOUA EXEMPLARE, un contract care conține ZECI puncte: data predării manuscrisului, tirajul, suma și modalitățile de plată cât și următoarele două clauze, foarte comerciale și curioase pentru un om de "bună credință" ca d. Hertz.

ART. 6. — Panait Istrati declară că e singurul și deplinul proprietar al lucrării sale, CHIRA CHIRALINA, pentru limba română.

ART. 8. — Cedarea romanului Chira Chiralina se face cu exclusivitate, d. Panait Istrati neputând ceda altei edituri sau a face să apară pe cont propriu, acest roman, atât timp, cât el va fi pus în vânzare, calculând trei ani de la apariția ultimei ediții.

Cum se face că Hertz, cu ocazia Chirei, a făcut un contract legal, iar la Codin cade în mintea copiilor și devine utopist în materie de comerț.

3. Și în sfârșit, bomba. Cu mâna sa, Hertz recunoaște că a modificat contractul cu Istrati, adăugându-i clauze în... defavoarea sa. Prin acele modificări... defavoabile, Hertz capătă pentru 50.000 lei: două cărți de-ale lui Istrati, pe timp de 3 ani, în 40.000 exemplare. Vai, ce viclămie și... Hertz, asta!

Punem și noi punct. Nu de alta, dar pe masă avem o listă de bani pe care Hertz, i-a sustras unui cunoscut scriitor român, care pe curând se va inscrie ca acuzator dinaintea justiției. E d. D. V. Baranoschi.

Și fiindcă întrebările noastre, tot fără răspuns au rămas, somăm pe d. Marton Hertz SA NE RASPUNDA, cu fapte precise. Somăm, pe care o vom reînnoi-o în fiecare număr, până ce Hertz va fi sancționat justifiat.

CRUCIADA

Lew Tolstoi

(Urmare din pag. I-a)

va dispăre și rostul vieții noastre îl vom vedea lămurit și nu va bucura".

Mai departe, profetul dela Isaia Poliana spune:

"Iubirea procură binele pentru că IUBIND, OMUL SE APROPIE DE DUMNEZEU și prin aceasta omul, departe de a mai dori mulțumiri personale, vrea să dea altora tot ce are, chiar și viața".

Acesta era idealul de viață, pe care-l întredvedea Tolstoi. Și, tocmai pentru a convinge și pe cei mai sceptici am făcut aceste citate. Tolstoi nu poate fi înregimentat în nici o ideologie actuală. El a trăit și a muncit pentru binele omului în general. El a luptat pentru ideologia creștină care se bazează pe iubirea dintre oameni. A fost un pătruns adept al lui Christ pentru care a voit întotdeauna să sufere.

Dacă acest profet și mare literat în același timp, a suferit cu adevărat în viața lui-a-poi această suferință i-a cauzat-o și poziția lui socială. Datorită acestui fapt și poate în parte această suferință i-a cauzat-o și poziția lui socială. Datorită acestui fapt și poate în parte această suferință i-a cauzat-o și poziția lui socială. Datorită acestui fapt și poate în parte această suferință i-a cauzat-o și poziția lui socială.

Teatru-Literatură-Artă

Am avut și avem în literatura română „negri“?...

de VIRGIL TREBONIC

Odată am văzut, — așa cum glăsuște românul, — cu ochii mei într-un ziar, un anunț cu oarecare valoare. De ce era vorba? Era de vânzare ceva, care se oferea cu toate drepturile, după natura sentimentului, pentru o păne...

Să precizăm. Un oarecare zicea că are de vânzare: romane, un volum de nule și mai multe volume de poezii. Cine dracu să mai cumpere în asemenea vreme manuscrise pentru o glorie vitoare, și dacă se mai poate numi și așa ceva „glorie“? Un confrate întepesă anunțul cu vârful penitei, dar n'a ieșit deloc purojoi. Așa trebuie să fie, cine n'are bani, trebuie să vîndă orice, numai să trăiască...

Dar această problemă e atât de mare pentru orice scriitor sau critică cinștit, încât punem pentru prima oară la noi în țară această întrebare: „am avut și avem în literatura română „negri“?...“

Doina noastră e frumoasă, și atât de frumoasă că luminează din locașii aprins în atâtea dimineți, apoi colindele, strigătele, și alte cântece de lume... Poeziile și poezie epică cultă și poezie epică populară și balade.

Tehnica cântecului bătrânesc în care vremea zboară sub dansul lumesc al sufletelor și frunzelor. Avem și poezii culte, cari n'au ce imita pentru că s'au imitat destul. Avem și noi epopei naturale. Că n'avem „Cântecul lui Roland“, nu-i vina noastră, e vina neamului românesc că s'a plămădit mai mult în sânge, decât în cântece... Să mai imblăm noi „Boșvul“ e păcat, când s'a săsunt „Luceafărul“ lui Eminescu cu un miraj și taină de aur. Că n'avem „Theobis“ sau „Messias“ a lui Lucian sau „Messias“ de Klopstock, n'avem, și pace... Că n'avem poeme medievale, faurite de Wolfram von Eschenbach, n'avem!...

Că n'avem „Il Decameron“, „Don Quijote de la Mancha“, nici am lovit în „Don Quijote“, și era să mă prăvălesc în absință literaturii universale, dar stăi grațios că avem o Piesă de teatru ce s'a îndulcit din acest nume de erou de Mihail Sorbul. Dar ce are afac? Are!... Că n'avem „Logodnicul“ sau „Rouge et noir“, dar avem: Tânase Scătuț, Venia o moară pe Siret, Ciuleandra, La Medeleni și Călea Victoriei!...

Călea Victoriei, dela Podul Senatului până la Podul sau Capul Mogoșoaiei... Tot viață omenească e și roman să fie!...

Dar avem și poezii! Zice cineva că n'avem. Să-i lăsam să inspire veacurile, ăștia nu sunt periculoși cât nu sunt periculoase herzele cari pleacă țoamna... Avem și critici, Domnul să-i odihnescă în pace și onor!...

Dar am avut și avem în țara românească „negri“? Și dacă am avut și dacă n'am avut, ce s'a avea de câștigat sau de pierdut? Dar cine să ne răspundă... Criticii literari știu de ce e vorba, și n'au săracii curajul să și dea „arama pe față“... Dealtfel, un poezii zbrobi caracter marș și scriitori români de valoare. Printr-o simplă întrebare, lar „serch torii români“, cari sînt că-i urmăriți cu blejusa adevărului după urmă, vor fi în vecinici făcero sau se vor simți „jenati în plină spiritualitate“.

Mulți scriitori români vor păși smeriți în acordurile acestei simple întrebări. Dar noi n'avem nule cu scriitorul român. Noi știm că această poveste e un simplu act de vânzare-cumpărare, fără neliun sigiliu public. Eu am de vânzare, și tu vrei să cumperi? Facem târgul: trei sute de pagini în deplina proprietate pentru viitor fac 3.000 (trei mii) lei, tu apară mâncă cu acea „carte“ în rafturile bogățiilor și săracilor, tu îți prinzi „decorația de vîrfu nasului“, tu mori glorificat la Bellu sau alte cimitire și ești scriitor român... Pe când eu, am vîndut pentru păne, Păne... Țiam vîndut suflet și am primit păne...

Și celebru scriitor român te-am făcut, ai găsit biruința adevărului prin cumpărare vecinică. Prin siglarea paginilor între rotațive, cu aciașul ultimă scărba de

haine vechi Pentru câteva mii de lei s'au prefăcut toate gândurile în cenuse, ca să trăiască forța uriasă, marea lumină a scriitorului român, care merită și merită de-o mie de ori a fi pontiful inițiat, pontiful victorios al timpului, legenda veacurilor.

Cine-i acest „negru“, această întunecime care mă atrage, a cărui flacără de moarte, de „apritidus“, o văd în aneșoala acolora pentru care nu este această întrebare, pentru că n'au citit nici odată un anunț: romane și romane de vânzare!...

Fluיד și fluid, otravă și lumină, ciment pentru deslegarea unei întrebări pentru viitor.

Când prezentul se lămurește în slăbiciunea hieluții, sărăcia argintului leagă cu frânghii de mătase până în ceasul vînzării... Până atunci „negrul“ care a fost și care va fi, a fost și este cel mai mare „scriitor“, flacăra din care țâșnește „adevărul rătăitor“, ca numai după o clipă în veac, să rămână, după actul cel mare de schimbare o simplă zdreanță omenească cu fior de negustor medieval.

Câte exemplare spirituale pot cuprinde o asemenea forță demonească? Și câte romane și poeme se vor naște în alte luturi schiloade și vînzătoare? O romancier mort, un poet caraghios, fără plan de luptă interloară, după măsuritate secătuită și bolnavă, ar trebui să-și luge capul eșafodului și dreptății. Dar sărmană danie pămîntescă cu argint culegi florile mîscănde ale spiritelor rămase vădure de păturant. Ce chip de moarte poate lua ajutorul unui omocșitor în materie? Lege pămînteană, lege care-și leagă fruntea de cea mai mare durere, de una din arzătoare probleme care nu interesează pe nimeni și totuși de cea mai nobilă artă... A cumpăra, a vînde și cine vînde trebuie să cumperi slova țipătoare, slova trăsmăntată în alt tipar, ca un bun produs pentru valorificarea și producție.

Până unde poate să meargă nerușinarea aceluia care mîngăie „negrul“ în palma de bivoli, glefelește talentul să nu i se mai vadă „chipul“ în vecinice și-a-poi de la mîna cu editorul, marele editor care a fost și va fi, acela care ridică sus, pe copertă numele birutor și falnic al luceafărului de seară...

Sugăd din seva „negrului“, toată grăsimă darului și-a părtare...

CRUCIADA

catului, scriitorul dovedește o mare înflorire materială, o bună stare socială și un alt viitor de aur. Dacă am avut vrodată „negri“ în literatură, apoi producția lor se poate numi genială și nemuritoare. Inchipuți-vă: Caragiale, Alexandri, Eminescu și Creangă au avut sau nu negri?

Orice critic sau istoric literar ne lămurește în câteva cuvinte, că n'au avut, și-apoi insulă ar deveni o forță națională Un secretar al lui Anatole France, a rămas impresionat, cum știe măștrul să complice anumite lucruri particulare, pe apucate, cu mare curaj. Dar imbinarea măștră a versurilor lui Eminescu, frumusețea rîndurilor unui Creangă ne lasă departe de o bănuțală. Asemenea colecții rare n'am avut, nu știa românul că forța scriitorului se literarizează. Ia, a fost combinație meșteșugită a unui Caion, până i s'a dăramat imaginația în fața talentului divin a unui Caragiale. Și Cragale r'ost apărut de un Delavrancea...

Dar precum vîntul bate dela miazăzi și se ntoarnă tot la miazăzi, asemenea s'au imblutit și cuvîntătorii în arena literaturii române, după războiu.

Și s'au măscocit aparate de producție literară. Pentru cel săraci era duhul problema „negrii“ în literatura română e o măștrărită poveste. Pentru a doaa oară se întreabă: „dar cine să cumpere hârtie scrisă și să facă colecție?“... Mai observăm că egrii sunt adrobiți sub Povara socială, lucrul acesta se întîm plă totdeauna. Mai rar, dacă caută prin câteva vînzări să jasă din necunoscut. Nalvitatea acestuia e sub omul preistoric care săpa cu o simplă dalță în piatra întăpăită pentru prima oară în cale. Așa cum ieșea un om preistoric „opera lui de artă“ în numele unei epoci, asemenea „negrii“ civilizatei sec. XX-lea, își inchipuie că vînde „opera“ sub semnul veacului ultratevilizat!...

Și câte probleme nu se nasc dintr-o singură fatrehare. Nu bănuim pe nimeni dintre literații noștri că s'ar servi de „negri“, dar merită odată cu timpul să ridicăm pe amvonul public, pentru prima oară în țara românească o singură întrebare: am avut și avem în literatura română „negri“?...

Răspuns de conștiință și așteptare...

CRUCIADA

MARGINALE

■ IN comuna Șișcani, jud. Fălciu s'au pus bazele unui cămin cultural PANAIT ISTRATI. Președinte de onoare al acestui asezământ de cultură și românism a fost ales d-na MARGARETA PANAIT ISTRATI, vă-

cuva regretatului scriitor. Meritul inițiativei revine d-lui V. SAVIN, agricultor și prieten vechi al lui Istrati.

■ OBSERVATORUL, revistă de cultură a apărut bine înche-gată pe Noembrie—Decembrie. Semnează studii d-nii Ion Nicoară, Petre Petrinca, V. V. Marținescu, Mircea Mateescu și prof. G. Plastara.

Partea beletristică este susținută cu multă îndemnatăre de d-nii Gregoriu Iulian, Dem. Basarabescu, I. Al. Manolescu ș.a. Observatorul este o revistă care contribuie cu pagini de luminoasă construcție. — osteneală cu rod greu care atrage abatelui L. Barral — directorul revistei — admirația și prețuirea noastră.

■ PASTELURI pentru copii și tineret de Ion Stănescu-Max, este o plachetă discretă și elegantă, ale cărei pagini ascunde nestimate suflătești pentru bucurarea și educarea celor mici.

A apărut la Craiova și costă numai 20 lei.

■ PASAREA ALBAȘTRA, despre care ne exprimăm regretul unor prea evidente lipsuri. — ne-a surprins cu cel de-al doilea număr... Așa cum a apărut, această revistă promite să fie magazinul cel mai bine scris și prezentat al vieții spirituale dela noi.

Varietate redacțională și tehnică, înfățișare aleasă și substanțială față de câteva din călătările care ne-o fac dragă, recomandăm-o celorltoari.

■ NU RECENZAM DECAT CARTILE ȘI REVISTELE PRIMITE LA REDACTIE.

■ Citim în revista GLAS ROMANESC, următoarele: „Fii mîndru, române Mihail Stelescu că te poți da prigoanei pentru o cauză pe care multe mii de români o sînt ca și tine și care, cu toți la un loc vor ști să facă zid de apărare pentru apărarea ta și a cauzei lor.

Să nu-ți pese dacă vreo plămadă de om neisprăvit, cantă să strecoare prin zăre ate o minciună prin care — crede el — poate să micșoreze măreția ta. Nu.

Stropește-l în față cu stropii sfidării pe acela care va mai încerca asemenea nemernice fapte și de-ți Dumnezeu sănătate și viață lungă să poți pune câte o cruce și pe alte normite în care zac din vremuri strămoșii aceluia ce astăzi nu mai știu că sunt români... Vino aici între noi, în regiunea înstrăinată a Odorhelului și vei vedea câte mii de mormînte românești au fost lipsite de cruce.

— Vino, vino, căci te așteptăm de o mie de ani! RADU CHIROVICI

La 1 Decembrie 1935 apare **Atelier** versuri de Alexandru Bucur

AUTOBIOGRAFIE

Sunt vagabond născut aici în România... Rețin în ochi adânc de sări, în piept vnet nomad, Și n' suflet — ca în trup artere — drumurile ard, Cu Panait când caut frumosul, prietena...

Sunt vagabond și-ades aburc în brațe bolta, Când văd loșii prin porturile Dunării Cum pururi pentru altul își rup umerii... Și colcăie în mine-atunci ca'n Gorki, revolta...

Sunt vagabond... De ce e zina ghiș, noaptea cărbune, De ce nu sântem tîmpi cu toții, sau cu toții genii, Mă întreb ades și răd îndepărtatelor vedenii, — Și ca un Hamann rabd de foame, trecând prin lame...

GEORGE DANUBIA

Turneul „Apărarea are Cuvântul“

D. Petre Bellu autorul romanului „APARAREA ARE CUVANTUL“, a adaptat pentru scenă celebra sa lucrare cu care a întreprins un turneu în principalele orașe din țară.

În fruntea ansamblului, făcând creații desăvârșite, sunt d-nii: CONSTANTIN BARCAROIU — autorul romanului „Periferie“.

ITINERARIUL	
Brașov	Joi 21 Noemb.
Ploesti	Vineri 22 „
Galați	Sâmbătă 23 „
Braila	Duminică 24 „
Tecuci	Luni 25 „
Bărlad	Marți 26 „
Chișinău	Miercuri 27 „
Vaslui	Joi 28 „
Iasi	Vineri 29 „
Cernăuți	Sâmbătă 30 „
Rădăuți	Duminică 1 Dec.
Dorohoi	Luni 2 „
Fălcieni	Marți 3 „
Roman	Miercuri 4 „
P-Neamț	Joi 5 „
Bacău	Vineri 6 „
Poesani	Sâmbătă 7 „
Cerna Vodă	Duminică 8 „
Constanța	Luni 9 „
Bazargie	Marți 10 „
Calărași	Miercuri 11 „

CRUCIADA MUNCITORILOR

Rânduri către muncitori

Către voi, muncitorilor, imi îndrept rândurile mele pline de revoltă și scârbă față de conducătorii noștri. — am fost și eu muncitor de fabrică — față de ținerii noștri români conducători de țară și amelioratori și stării noastre muncitorești" ce n-au făcut nimic pentru binele și viața noastră. (Aici să vrea să mai spun ceva, dar nu știu dacă mi permite cenzura: a fost trecut la vederea marea operă de la Lupșel ce-a avut ca rezultat 16 cadavre de muncitori în urma cărora au rămas 16 văduve nenorocite, fără asistență socială, pentru care asistență s-au bătut parlamentarii cu pumnii în piept și cu scaunul în cap — vorbesc de asistența socială în genere — au rămas nenumărați orfani ce-au umplut și vor umplea încă drumurile, casele de corecție și prășările cele mai vestite din țară ca ura și dăunătoare unor copii, unor adolescenți ce nu sunt formați încă. Ea nu aduce decât la acte de incorecție, făcând pe cei ce săvârșesc aceste incorecții să ajungă în locurile

dreptate, de ori ce suferință și îndrept rândurile mele pline de revoltă și scârbă față de conducătorii noștri. — am fost și eu muncitor de fabrică — față de ținerii noștri români conducători de țară și amelioratori și stării noastre muncitorești" ce n-au făcut nimic pentru binele și viața noastră. (Aici să vrea să mai spun ceva, dar nu știu dacă mi permite cenzura: a fost trecut la vederea marea operă de la Lupșel ce-a avut ca rezultat 16 cadavre de muncitori în urma cărora au rămas 16 văduve nenorocite, fără asistență socială, pentru care asistență s-au bătut parlamentarii cu pumnii în piept și cu scaunul în cap — vorbesc de asistența socială în genere — au rămas nenumărați orfani ce-au umplut și vor umplea încă drumurile, casele de corecție și prășările cele mai vestite din țară ca ura și dăunătoare unor copii, unor adolescenți ce nu sunt formați încă. Ea nu aduce decât la acte de incorecție, făcând pe cei ce săvârșesc aceste incorecții să ajungă în locurile

D. D. NICOLAIDE

Fără lucru

Săptămâna muncitorească

Crucea implineste azi un an de aparitie regulată și rodnică activitate.

Se cîvine să facem un scurt pas și să aruncăm o fugară privire în trecut.

Săptămâna muncitorească, campaniile și chiar toate noțiunile au slujit numai interesele muncitorilor și funcționarilor cinstiți, dar oropsii de sprijin și dreptate. Dovada o avem în dragostea cu care acestia ni s-au alăturat, dovada o găsim și în faptul că toate campaniile duse, au avut răsunet și real succes. Cei doborâți — slavă Domnului sunt desuți! — și-au primit — prin noi — nimic altceva decât numai dreptăți.

Dăruirea și perseverența nu ne-a lăsat. Corații, am avut din plin, iar faptul că astăzi ne aflăm în posesia unei noi săptămâni săvârșite astăzi un an de apariție. Lupta pe care a dus-o Crucea pentru apărarea muncii și muncitorului este destul de îmbucurătoare. Cu dovada sunt răspunsurile muncitorilor la ancheta „Crucei Romanismului”, precum și nenunțatele sorisori de simpatie ce se primesc la redacție. Nu mai vorbesc de ce ce vin personal la directorul nostru.

„CRUCIADA ROMANISMULUI”, ce-si sărbătorește astăzi un an de apariție. Lupta pe care a dus-o Crucea pentru apărarea muncii și muncitorului este destul de îmbucurătoare. Cu dovada sunt răspunsurile muncitorilor la ancheta „Crucei Romanismului”, precum și nenunțatele sorisori de simpatie ce se primesc la redacție. Nu mai vorbesc de ce ce vin personal la directorul nostru.

„CRUCIADA ROMANISMULUI”, ce-si sărbătorește astăzi un an de apariție. Lupta pe care a dus-o Crucea pentru apărarea muncii și muncitorului este destul de îmbucurătoare. Cu dovada sunt răspunsurile muncitorilor la ancheta „Crucei Romanismului”, precum și nenunțatele sorisori de simpatie ce se primesc la redacție. Nu mai vorbesc de ce ce vin personal la directorul nostru.

Nr sunt actuale nici orele de muncă, nici de salariile de mizerie și nici de simțul de înecăciuni lor, care mâine noi mâine nu vor mai avea o eratie tot aceluiași speculant odios — național sau socialist — concesionari de linie cari în dispreț

ori cărei elementare omenii caută să speculeze și această mizeră marfă vie. Ca să nu se creadă că dăm alarma — în van — povestim faptele: S.T.B.-ul a obținut concesionarea tuturor traseurilor de linie de autobuze. Din această concesionare urmează să beneficieze și publicul și funcționarii autobuziști — cari urmau să fie primiți funcționari în aceeași calitate la S. T. B. — ba chiar și proprietarii a căror mașini urmau să fie răs-cumpărate la preț omenesc. Pe bună dreptate S. T. B.-ul cere să intre în posesia mașinilor — acum când acestea — se mai pot numi astfel. Patronii avizi de câștigul care le-l mai oferă vlagă și munca autobuziștilor refuză însă pre-darea.

Patronii avizi de câștigul care le-l mai oferă vlagă și munca autobuziștilor refuză însă pre-darea. Pentru constrângere S. T. B.-ul — în legitimă apărare — a-nunțat denunțarea contractului de cumpărare a mașinilor devenite cu timpul rable și a angajării personalului de pe liniile de autobuze. Proprietarii — profitorii — lu-zuresc. S. T. B.-ul a început să-și facă noi angajamente de autobuziști iar cei 8000 autobuziști subșiți de vlagă vor rămâne somnerei muritori de foame pentru că patronii lor nu au suflut iar ei nu sunt uniți și pregătiți de luptă.

Dăm alarma — vom suna a-dunarea ba vom pune și umărul pentru că cei 8000 de autobuziști să se unească și să-și a-pere drepturile. Membrii Asociației Personalului Inferior P. T. T. Regele Carol II au primit cu satisfacție punerea în disponibilitate a funcționarului Ghiga. Pentru că reușita să fie deplină acesta tre-

bue să fie îndepărtat imediat și din fruntea asociației a cărei firmă o terfeleşte prin toată activitatea lor.

Conșilierii Asociației cari acum au luat cunoștință de această punere în disponibilitate au datoriat să cerceteze amănunțit toată gestiunea asociației și să hotărască urgenta înlocuire a președintelui fraudator și convocarea adunării generale.

În cazul când n'o fac, înseamnă că se solidarizează cu Ghiga și deci vor răspunde solidar și foarte curând în fața justiției de toate fraudele cari au a-dus falimentul și vor aduce des-filițarea asociației.

Așteptăm — să vedem și noi cine plătește.

Sindicatul artiștilor dramatici și lirici de sub președinția d-nei Maria Filloți, care înglobează azi și pe foștii membri ai Sociației „Scena” nu prea are grijă de ei, nenorociții meseriași ai min-nărilor periferice — lăsați la in-demnă patronilor de local, cari — din cauza aprigei concurențe a cazmarilor și tinichigilor in-trazi în meserie pe ușa de ser-viciu — au scăzut gajurile la mai nimic, au ajuns muritori de foame și neputincioși platnici ai cotizației de 220 lei anual.

Viața artiștilor de talent dar muritori de foame ar trebui să preo-uce serios conducerea sin-dicatuului care până acum n'a fă-cut nimic pentru cei umili.

E timpul să se îndrepte mul-te și de acela semnalăm promi-tând să revenim.

MARIUS BEJAN

Exploatarea meseriașului auxiliar de către Administrația C. F. R.

În numărul precedent am arătat cum este exploatat lucrătorul de către C. F. R. prin serviciul L (Linilor).

Tot acest serviciu pe lângă întreținerea linilor se ocupă și cu întreținerea clădirilor ce aparțin C. F. R.-ului.

În numărul precedent deoarece am arătat constituirea personalului acestui serviciu până la district, inclusiv, voi merge mai departe.

După cum 3-4 echipe cu distanțele lor de lucru formează un district 7-8 districte formează o secție de întreținere.

Această secție are ca șef un Inginer (Inspector) ajuta de un Inginer asistent și un ansamblu de funcționari.

În cuprinsul acestei secții pe lângă construcțiile serviciului adică: cantoare, cazărmi de lucrători, magazii de materiale și unelte și chiar poduri ce există mai sunt și construcțiile serviciului de mișcare și Tracțiune ce se întrețin prin acest serviciu.

Toate aceste construcții necesită renovări, reparații și chiar de multe ori se construiesc.

Pentru a realiza aceste nevoi acestor secții au pe lângă ele câte un atelier pe secții.

Tâmplărie, Fierărie, Lăcătușerie, tinichigerie și vopsitorie cu un număr de meseriași permanenți foarte mic față de nevoile serviciului și se recurge și aici la personal meseriaș auxiliar.

Acești meseriași sunt plătiți cu o sumă de mizerie care variază dela 60-100 lei pe zi; din care se mai reține încă 5 lei, fără nici un altfel de avantaj.

Selecția o face bunul plac al

celui de care depinde nici o cum după meritul meseriașului sau importanța meseriei.

Acești meseriași sunt utilizați pentru nevoile din întreg cuprinsul unei secții fără nici un fel de diferență de plată atunci când merg la lucru pe linie așa că acestă sumă nu poate ajunge nici pentru existență.

Plecând pe linie acest meseriaș trebuie să se trudească muncind și pe de altă parte să doarmă în cazărmi mizerabile ale lucrătorilor de cale deoarece nu i se îngăduie posibilitatea de a se înal-poa seara acasă.

Cu acest salariu de mizerie și muncă istovitoare în timpul se zornului de lucru, vara și toarna, după ce acest serviciu și-a realizat intrucâtva nevoile, concediază tot acest personal lăsându-l tocmai în pragul lernii fără de lucru.

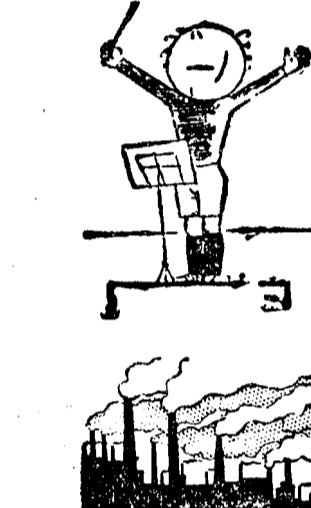
Creditele se întrebunțează pentru alte scopuri și nevoile întreținerii clădirilor se simt tot te mai mult.

Introducând nevoile acestui serviciu sunt mari și permanente și se selecționează acest personal, să se asigure munca permanentă punându-l și pe el în drepturi a-meliorându-i existența.

În felul acesta va avea serviciul elemente condiționate și va asigura existența întreruptului ce mâine va trebui să formeze zid de apărare în jurul acestei instituții naționale.

Să nu se mai cheltuească sume enorme cu înfrumusețarea clădirilor prin ornarea lor cu flori nelăzându-se întreținerea lor și de venind prin aceasta insalubre.

IORGU MANU-BUZĂU

Dar se înșală amar, Sclavi suntem. Dar nu cu fruntea plecată, Suntem sclavi cu fruntea ridicată, cu fruntea în soarele de pară din jertful cărui am furat și noi și ne-am format sufletele).

Către voi, muncitorilor, imi îndrept aceste rânduri simple, dar pline de adevăr și răscăltoare de suflete ce zac în întunericul piepturilor noastre pline de durerea plămânului sfărțecat de tuberculoză. Da! Către voi cei oropsii, cei mici față de societate, cei disprețuiți, cei cărora nu vă la nimeni apărarea căci am fost și eu un muncitor umil ce-mi măcinam viața pentru 40 lei pe zi.

Lucram noaptea, iar ziua imi rodeam căroțele de băncile școlii. Din nenorocire am și-o păcătoasă de diplomă — încercându-mi plămânii cu aerul supra încărcat de vapori de acid fluorhidric și mercur. Așa sunt eu. Trebuie să-mi apăr pătura mea — am două pături una de intelectual și una de muncitor — cea din urmă.

Pentru pătura de intelectual am oarecure reputație. N'o pot suferi. Căci sunt disprețuiți, înduși, încrezuți în capacitățile lor, — ba caru de multe ori nici nu există — încrezuți în diplomele ce nu reprezintă capacitatea, așa cum ar trebui, ci ea mai evidentă încă incapacitate. Și apoi încă din alt punct de vedere nu pot suferi; n'au suflut. Eu cred că un intelectual adevărat trebuie să fie alături de ori ce ne-

Nu trebuie să stăm cu mâinile subțiri. Trebuie să fim tiganți. Și să nu uităm că între noi stă răstăginit — ca simbol al muncii și bunătații — Panait Istrati — ce pentru noi n'a murit — ce-a fost, timp de câteva luni, axa „CRUCIADEI ROMANISMULUI”, ce-si sărbătorește astăzi un an de apariție. Lupta pe care a dus-o Crucea pentru apărarea muncii și muncitorului este destul de îmbucurătoare. Cu dovada sunt răspunsurile muncitorilor la ancheta „Crucei Romanismului”, precum și nenunțatele sorisori de simpatie ce se primesc la redacție. Nu mai vorbesc de ce ce vin personal la directorul nostru.

„CRUCIADA ROMANISMULUI”, ce-si sărbătorește astăzi un an de apariție. Lupta pe care a dus-o Crucea pentru apărarea muncii și muncitorului este destul de îmbucurătoare. Cu dovada sunt răspunsurile muncitorilor la ancheta „Crucei Romanismului”, precum și nenunțatele sorisori de simpatie ce se primesc la redacție. Nu mai vorbesc de ce ce vin personal la directorul nostru.

J. CORBEA

incalzeste ore-odată. Deobicei aerul în asemenea o-dă de locuit este greu de respirat și în această promiscuitate toate boalele găsesc condiții prietene de desvoltare. Hrana țăranelor e rea și nelă-desvoltătoare. Țăranul român e subalimentat pentrucă-i sărac. Țărana noastră nu știe găti. Are tot ce-i necesar pentru a face mâncare bună, dar n'a învățat-o nimeni. Din această pricină chiar țărani care par sănătoși au puțină rezistență fizică. Mizeria fiziologică este o consecință a mizeriei economice în care se sbate țărana românească de ani de zile. S'a arătat de mult primejdia boalelor sociale la sate și insuficiența ca să nu zicem absența totală a medicilor rurali și deaceia satele noastre sunt fără medici, fără moaște, fără o administrație bună. Medicii, farmaciași și veterinarii trebuie să se gândească că mai interesantă pentru dânșii este clientela rurală decât cea urbană, dacă

vor bineoli a se ocupa serios de cei dela țară, instalând la sate în mod definitiv.

Dacă din casă trecem în curtea țăranelor ochiul va fi nemulțumit căci în ograda sa fac tot felul de gunoaie, grajdul vitelor este aproape de casă sau sub același acoperiș cu casa de locuit, iar curățenia lui lasă de dorit.

Lătrina nu există sau existența ei se arată printr-o groapă primăvă acoperită cu câțiva coceni. Ulicele satului sunt murdare și mai totdeauna pline de paie și murdării de animale.

Șanțurile nu au scurgeri din care cauză apele stau pe loc iar pământul de jur împrejur mustește formând mocirle și băltoace de noroace.

Alimentarea cu apă se face prin țuțuri, foarte rar construite din beton, cele mai desc fiind de lemn sau chiar o simplă groapă Ghizurile dela suprafața pământului nu oferă nici un obstacol prafului care se scutură în puț.

Dacă la toate acestea adăugăm și locurile cu tot felul de gunoaie din jurul satului, avem un tablou complet al stării de salubritate al satelor noastre.

Deși inteligent țăranul român cu o imaginație bogată este lipsit de inițiativă și fiind fatalist nu se încerează în propriile lui puteri.

În fața lucrurilor noi este neîncrezător. Aritudină pasivă de îndoaială față de boalele și consecințele lor, asupra cărora are o înțelegere incompletă și greșită, constituie sigur o forță favorabilă împrejurărilor a agrării și răspândirii lor.

Manifestările vieții sociale în mediul rural sunt extrem de slabe. Nu există în satele noastre cenace găsim sub acest raport la alte popoare. Asociații agricole, ajutoare în cazuri de boală, sunt rare, biblioteci populare la fel și dacă există, nu sunt cercetate. Manifestările de solidaritate chiar când există cu tot entuziasmul începu-tului se desfac din lipsă de interes general pentru asemenea manifestări.

Starea economică lasă de asemeni re dorit.

Situația dezastruoasă în care se găsesec plugarii, dacă într-o măsură oare care se deosebește nepăsării conducătorilor de multe ori incapabili, nu e mai puțin adevărat că ea se datorește și în bună parte

plugarului însăși felul cum el face plugărie, felului cum înțelege să se gospodărească.

Luată din punct de vedere al organizării, gospodăria săteanului e o harababură căreia nimeni nu i-ar de rost. Țăranul face totul la întâmplare. Nu păstrează raportul trebuincios între vitele de rentă și cele de muncă și acestea în raport cu nevoile gospodăriei. Nu socotește niciodată dacă e mai rentabil să fii oi decât porci, după cum cultiva porumb mai mult sau orz sau ovăz, nu fiindcă unul e mai rentabil de cât celălalt, dar fiindcă așa s'a învățat.

Sunt sate în care omul cumpără porumb haine, zarzavat, nutreț pentru vite, etc., cum și produsele industriale precum sunt mulți care au luat obiceiul de a nu pune zarzavat, căneapă, în, din care să scoată cele necesare.

Cumpărând totul dragata ca orice târgoveț care n'are nici o palmă de pământ.

Dar brațele femeilor, cari 6-7 luni pe an stu și ele degeaba, o cupate numai cu gospodăria casnică redusă la minimum de necesități.

Câte covoare prețioase și de preț

Insfârșit...

În urma campaniei dusă prin presă, campanie căreia „Crucea” i-a închinat câteva numere și în urma deselor proteste ridicate din sânul tuturor ciferiștilor, consiliul de administrație c. f. r. a instituit o comisie, menită să se refere asupra condițiilor de reincadrarea care comisie săptămâna trecută și-a deus raportul. Acesta a fost cetit tuturor reprezentanților personalului ciferist, între care s'a aflat și dl. ing. Păunescu, președintele asociației „Inginerii C. F. R.”.

Conferința a fost prezidată de dl. ing. Traian Păruș, secretarul general al ministerului de comunicații, participând și d-nii Cezar Meruță, directorul general al c. f. r. și Panaitopol și Macovei subdirectori generali.

S'a luat noț de toate doleanțele expuse de reprezentanții ciferiștilor, pentru o repartizare acțiabilă prin reincadrarea ce se va face. Totuși suntem îndreptății să afirmăm că masa ciferiștilor privește neîncrezătoare reincadrarea. Le e frică de sistemul atât de uzat la noi în orice domeniu: acela de a se face mult șgomot pentru nimic. În ceoace ne privește, cre-

dem că administrația c. f. r. va păși de data aceasta la realizări pe teren, ca să termine pentru totdeauna cu o stare de lucruri ce începe să devie alarmantă...

Conducătorii ciferiștilor ne-a-sigurat că s'au dat în parcaș comisiiei de o deplină înțelegere și se speră că însfârșit... doleanțele tuturor vor fi satisfăcute. Ba n'ai mult decât atât: Că vor fi satisfăcute în câteva zile!!

Dacă aceasta e adevărul, între-băm Administrația C. F. R., de ce a întârziat această soluționare, pe care acum, o dăruie în câteva zile? Era nevoie absolută ca să se ridice din toate părțile proteste unanime? Sau a voit să vadă, dacă printro formulă nouă, hotărâtă încadrare s'ar fi putut să mai rupă ceva din jerpșul salariu al bie-tului muncitor?

Trezirea e târzie, ca orice trezire la noi, dar e mai bine să fie târzie, decât niciodată!

Program vast, bazat pe ideea de promovare a asociațiilor de producție agricole, ar reprezenta raționalizarea culturilor. Toate acestea nu se vor putea realiza decât după efectuarea grupării latu-rilor țărănești în asociații agricole.

Problema satului

Problema rurală trebuie să atragă serioasă atenția celor în drept fiindcă înfățișarea ei este din cele mai triste.

Cine cunoaște lipsurile și relele mediului rural simle o crudă ironie fiindcă isorul fiind încetul cu încetul secăt de puterea lui, și na-ționea va suferi de-o potrivă.

Aspectul social al vieții țărănești este foarte trist. În general locuința țăranelor se compune din două odăi pe o sală sau tindă, o prispă, o cămară sau celar, o bucătărie sau cuine, un grajd care poate fi și nu lipit de casă.

Locuințele s'au în prezent de aspect tehnic cu foarte rar excepție lasă completamente de dorit căci măsurile igienice nu sunt luate în seamă.

Trailul în interiorul familiei din punct de vedere al confortului este mizerabil. Una din odăi servește la dormiți pentru întreaga familie pe când cealaltă mai ales la cei gospodari frunțași, servește drept odă de primire pentru oaspeți, dar în general ea nu este pre-zăzută cu sală și aici ea nu se

